TOTAL
THE EXHIBITION
COLLEGE GRADUATES 7 SHOW CASE

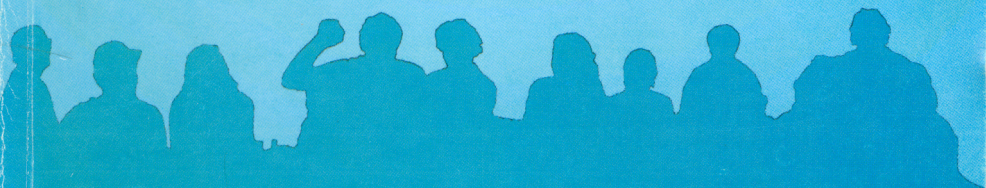

T
041.11
ส594
2547 ร.2

THESIS EXHIBITION PROJECT

12-26 NOVEMBER 2004

THE COLLECTION IN STYLE BY CLASS 7

AT SRINAKHARINWIROT ART GALLERY FACULTY OF FINE ARTS

T
041.11
ม594
2547
ร.2

นิทรรศการศิลปกรรม ก่อนศิลปนิพนธ์

โดยนิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7

พิธีเปิดนิทรรศการ วันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2547 เวลา 16.00 น

นิทรรศการระหว่างวันที่ 12-26 พฤศจิกายน 2547

ณ หอศิลป์ศรีนครินทรวิโรฒ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสาร มศว

สารอธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีกวาระหนึ่ง สำหรับการนิทรรศการเพื่อทำเสนอบทความวิชาการและผลงานศิลปะของนิสิตบัณฑิตศึกษา ศิลปกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7 ภาคะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผมเชื่อมั่นว่านิสิตเหล่านี้ ผ่านกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ในระบบสมองทั้งสองด้าน ศักยภาพและการทำเสนอทั้งศาสตร์และศิลป์ จึงเป็นมิติที่น่าสนใจ การทำเสนอคำถามต่างอาจเป็นการเริ่มต้นแต่เป็นการเริ่มต้นที่มีความสำคัญ เพื่อจะบอกทิศทางและการเดินทางของเขาในอนาคต ถ้าเขาไม่หันหัวเรือเสียก่อน ผมเชื่อว่าสังคมไทยจะได้ผู้คนเหล่านี้ไปสร้างหน้าวรรณใหม่ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ให้กับสังคมไทย อย่างแน่นอน

รักและปรารถนาดี

(พลวิรุณ ตั้งเจริญ)
9 พย. 2547

สาส์น

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิทรรศการของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7 ครั้งนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิชา ศป. 665 : สัมมนาเชิงปฏิบัติการศิลปะสมัยใหม่ (VA 665 : Seminar in Modern Art Practicum) : ซึ่งนัยยะของวิชานี้สัมพันธ์กับการวิจัยทางศิลปกรรมศาสตร์ ก่อนเข้าสู่กระบวนการทำวิทยานิพนธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ วิชาสัมมนาเชิงปฏิบัติการศิลปะสมัยใหม่อาศัยกระบวนการศึกษาวิจัยเป็นฐานของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และสร้างสรรค์ผลงานตามความสนใจเฉพาะตน โดยความสนใจเฉพาะตน จะมีความเชื่อมโยงทั้งรูปแบบ เทคนิค มโนทัศน์ที่สัมพันธ์กับชีวิต ชุมชน วัฒนธรรม สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับแนวคิดปรัชญาหลังสมัยใหม่ หลังตะวันตก หรือแม้กระทั่งไม่ยึดติดกับมโนทัศน์ใดๆ อย่างตายตัว ผู้เรียนก็สามารถก้าวข้ามหรือหลุดจากกรอบความคิดกระแสหลักได้ ดังนั้นผลงานของนิสิตบัณฑิตศึกษารุ่นนี้ จึงเป็นภาพสะท้อนคลื่นความคิดอีกคลื่นความคิดหนึ่ง ซึ่งทุกคนก็หวังว่าจะเป็นคลื่นที่ส่งผลทำให้วงการศิลปะขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมีพลวัต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ผลงานศิลปกรรม

ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7

เกวริน พันธ์ทวี

ชื่อภาพ Untitled 1

ขนาด 50 x 70 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ สีน้ำมันบนผ้าใบ

ภฤมาศ ชายทิพย์

ชื่อภาพ Festival's Woman

ขนาด 40x60 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ สีน้ำมัน

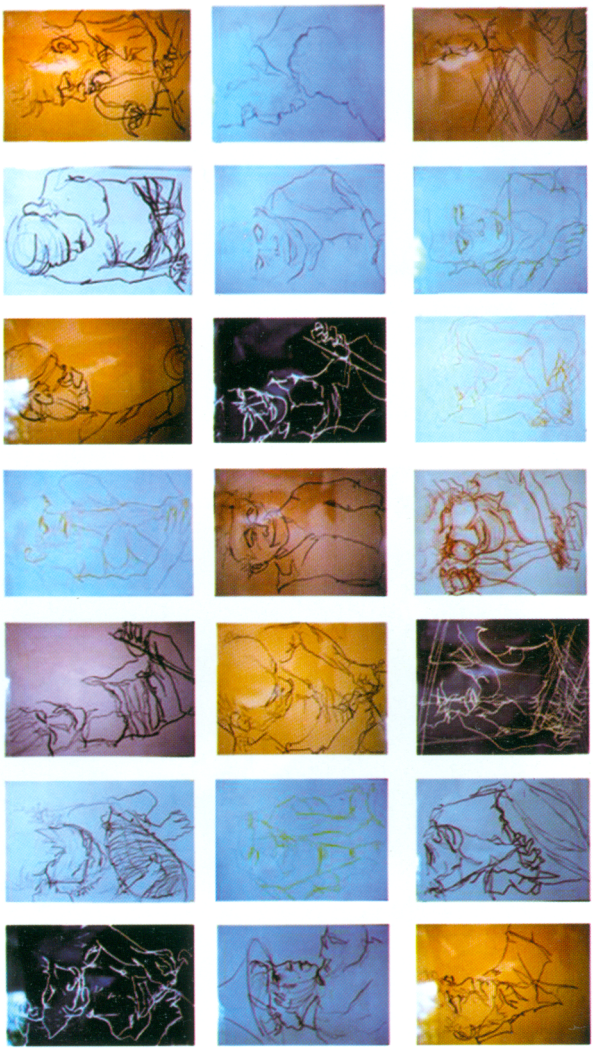

เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม

ชื่อภาพ "วิถีชาวบ้านรอบลุ่มทะเลสาบ"

ขนาด 183 x 318.5 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ Soft and oil pastels on paper, papercolor and acrylic sheet

เมตตา ศิริสุข

ชื่อภาพ ไม่มีชื่อ

ขนาด 25x35 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ Monoprint

ศรีศิลป์ เอมเจริญ

ชื่อภาพ นักดนตรี

ขนาด 80x100 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ Oil on Cardboard

ศุภริน ทิพย์ธนสาร

ชื่อภาพ Big Brother 1

ขนาด 80x100 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ Print

อลงกต เพชรศรีสุก
ชื่อภาพ ห้องทำงาน หมายเลข 1
ขนาด 40x60 เซนติเมตร
สื่อวัสดุ สีอะครีลิค

อโศก ไทยจันทรารักษ์

ชื่อภาพ บ่ายวันอาทิตย์ ณ บุรีรัมย์

ขนาด 80x100 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ พิมพ์ลงบนผ้า

เอกภาพ ชิระมณี

ชื่อภาพ เค้าโครงของความเป็นไทย

ขนาด 40x60 เซนติเมตร

สื่อวัสดุ สีอะคลีลิค

VISUAL ART : MODERN ART

Faculty of Fine Arts
Srinakharinwirot University

7

ครูศิลปะคนแรกของฉัน
เกวริน พันธ์ทวี

ศาสตร์ศิลปะกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์
ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืน
เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม

เมื่อคลื่นของโพสโมเดิร์น กระทบฝั่งเมืองไทย
พงศกร จงรักษ์

โพสต์โมเดิร์นสู่สาระสังคม
ภฤมาศ ชายทิพย์

รอยสร้างสรรค์
เมตตา ศิริสุข

เก็บมาฝากจากลาสเวกัส
ศรีศิลป์ เอมเจริญ

จากศิลปะชาวบ้านสู่กระแสโพสต์โมเดิร์น
ศุภริน ทิพย์ธนสาร

การรู้สึกและการรับรู้ : ความซาบซึ้งทางศิลปกรรม
อลงกต เพชรศรีสุก

การใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม
อโศก ไทยจันทรารักษ์

The Renaissance Black Arts ยุค 20S
เอกภาพ ชิระมณี

ครูศิลปะคนแรกของฉัน

เกวริน พันธ์ทวี

วงกลมวงเล็กๆ เส้นที่ลากบิดเบี้ยวไปมาคุณยังจำได้รึปล่าวว่าเริ่มลากมันครั้งแรกเมื่อไหร่..และคนๆแรกที่ชื่นชมงานศิลปะครั้งแรกของคุณคือใคร..เชื่อแน่ว่าผู้ชมงานคนแรกของคุณและครูคนแรก..คือพ่อและแม่ แม่คือครูศิลปะคนแรกของฉัน...คือคนที่เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตของฉัน..แม่เคยบอกเสมอว่า อย่าเก็บความคิดแปลกๆไว้คนเดียวเพียงเพราะเห็นว่ามันไม่เหมือนคนอื่นจงแสดงมันออกมาเพราะ..นี่คือความเป็นฉัน ฉันโชคดีกว่าหลายๆคนเพราะแม่ทำให้ฉันได้เรียนรู้ว่าหลายคนในโลกนี้คิดว่าตัวเองมีชีวิตที่เลือกเกิดไม่ได้ อยากเป็นอะไรก็ไม่สามารถเป็น อยากทำอะไรก็ไม่สามารถทำ ในมุมหนึ่งของสังคม หลายชีวิตที่เลือกเกิดไม่ได้แล้ว ยังมีชีวิตที่น่าเวทนาเต็มทน กระป๋องเก่าวางอยู่หน้าเด็กน้อยหน้าตามอมแมม ที่นั่งพนมมือไหว้อยู่บริเวณทางขึ้นสะพานลอยหน้าห้างสรรพสินค้าใหญ่ มีคนมากมายสัญจรไปมาไม่ขาดสาย บ้างเดินผ่านเลยไป บ้างหยุดควานหาเศษเหรียญแล้วหย่อนลงในกระป๋องนั้น ทำเอาเด็กน้อยแสนดีใจไหว้ขอบคุณถี่ยิ่งขึ้น ดูแล้วว่ายของเด็กน้อยยังไม่พ้นขั้นอนุบาล เป็นวัยที่อยากวิ่งซนตามประสา เด็กน้อยคงพลัดหลงกับแม่ในวันก่อนและถูกคนแปลกหน้าหลอกล่อด้วยขนมสีสดใสและถูกพรากไปจากอกแม่ อาจโชคดีหากวันหนึ่งเจ้าหนูน้อยได้คืนสู่อ้อมอกแม่อีกครั้ง แต่หากโชคร้าย ชีวิตเล็กๆนี้คงถูกหล่อเลี้ยงโดยอุ้งมือของอาชญากรรมรอบข้าง ชีวิตอันสดใสพังทลายลงกลายเป็นผ้าขาวที่ไม่สามารถค้นพบสีเดิมได้ มีเพียงรอยด่างดำแต่งแต้มทั่วทั้งผืน ท่ามกลางผู้คนพลุกพล่านในตลาดกลางคืนกว้าง ชีวิตเล็กๆอยู่ในอ้อมกอดแม่ หน้าที่ตั้งแต่แรกเกิด คือการตามแม่ออกไปทุกที่ที่สามารถหาเงินได้และยามค่ำคืนทุกวันที่มีตลาดมือหนึ่งอุ้มลูกรัก อีกมือหนึ่งถือกระป๋อง

พลาสติกเก่าๆ หาทำเลคนมาก นั่งขอเงิน โดยมีเด็กน้อยเป็นสิ่งที่แลดูเวทนาจากผู้คนที่พ้นผ่าน การขอทานอาจเป็นงานที่ง่ายที่สุดที่สามารถหาเงินเพียงเล็กน้อยซื้อนมประทังชีวิตลูก เมื่อได้แบ่งส่วนแบ่งแก่ผู้ที่หาที่ทำกินให้ ชาย หญิงแต่งตัวดี ปกปิดพฤติกรรมอันแสนชั่วร้าย และจิตใจอันมืดดำ มือเหี่ยวย่นพนมมือไหว้อย่างอ่อนแรง ดวงตาฝ้าฟางแทนที่จะนั่งระลึกถึงพระพุทธคุณเหลืองอร่างที่พึ่งทางไกลของวัยอันร่วงโรยพร้อมละสังขาร กลับต้องนั่งไหว้คนคราวลูกหลาน เพื่อขอเงินงานเดียวที่คนวัยนี้สามารถทำได้ เพราะแรงงานเท่านั้นที่สังคมปัจจุบันต้องการ และสำหรับคนที่มีความรู้เพียงการศึกษาภาคบังคับข้างกายเป็นกระเป๋าเสื้อผ้าใบย่อม เสียงพูดเบาๆยังเป็นภาษาถิ่นอื่น เหตุผลที่ทำให้บุคคลวัยนี้ต้องมานั่งอยู่ท่ามกลางเมืองที่ไม่รู้จักและคนแปลกหน้ามากมาย ลูกเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ออกจากบ้านมานานจนผู้มีพระคุณต้องตามหา หวังเพียงเพื่อเห็นหน้าลูกรักที่อุ้มชูมากับมือ ก่อนเดินทางไกลลูกทรพีที่ตั้งใจจะทิ้งพ่อ แม่ เพราะเห็นว่านี่เป็นภาระ แต่ไม่คิดว่าภาระในอดีตก่อนปีกจะผลัดขนแข็งบินออกจากรังนอนไปนั้นเป็นของใคร มุมก้มของสังคมยังเป็นจุดสำคัญที่ถูกมองข้าม จุดเหล่านี้เป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาสังคมมากมายเหลือนับ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมยังมีมากขึ้นอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นทุกวันเพียงเพื่อทำแล้วตนเองได้รับประโยชน์ ไม่ได้สนใจสิ่งอื่นรอบข้าง แม้กระทั่งความกตัญญูที่เป็นสิ่งสำคัญในการอุ้มชูสังคมไทยมาแต่โบราณ กลับต้องสูญหายไปเพียงเพราะสิ่งที่คนในสังคมสร้างขึ้นมาโดยไม่รู้ตัวจนกลายเป็นอวัยวะส่วนที่ 33 ของมนุษย์ไม่ได้ยื่นออกมาให้เห็นในรูปธรรม แต่เมื่อมองลึกลงไป ความเห็นแก่ตัวได้เกาะกุมและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในก้อนเนื้อเท่ากำปั้นของมนุษย์ ในเมื่อเราโชคดีกว่าคนเหล่านี้มีโอกาสที่ดีกว่า...เราก็ควรทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุดต่อสังคม

ศาสตร์ศิลปะกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืน

เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม

การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ คงมิอาจมีมุมมองที่มุ่งจะพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงสำคัญ หากแต่จะต้องมีการเกี่ยวเนื่องสอดคล้องซึ่งกันและกันตามแบบอย่างที่เล็งเห็นในเรื่องของการบูรณาการความรู้กันให้มากขึ้น เพราะความรู้ในทุกศาสตร์ จะมีผลส่งต่อเป็นสิ่งสัมพันธ์กันอย่างแยกออกจากกันได้ยาก ไม่ว่าจะเป็นสากลความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ล้วนมีความสำคัญกันอย่างมิอาจละเลยหรือมองข้ามผ่านไปได้

มีบุคคลกี่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตประสบความสำเร็จในวิชาชีพและมีกี่คนที่เป็นได้อย่างนั้น คำตอบก็คือ เราจะเห็นเพียงไม่กี่คนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพของตน คนที่เป็นได้อย่างนั้นเขาต้องรู้จักการพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นนักคิด นักค้นคว้าทดลองที่ดี ค้นหาลู่ทางจากประสบการณ์ของตนเองจนค้นพบศักยภาพของตนอันเป็นสิ่งที่ทำให้เขานำไปพัฒนาสร้างสรรค์หาหนทางจนประสบความสำเร็จในชีวิตหน้าที่การงาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เราจะพบว่าล้วนเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเกิดขึ้นจากความเพียรพยายามของตน

ดังจะยกตัวอย่างให้เห็นได้ชัดเจนขึ้น ในกรณีของนักเกษตรกรเป็นกรณีให้เห็นและเข้าใจได้ว่า จะมีเกษตรกรแบบ นายประดิษฐ์ คำเพิ่มพูล ผู้ที่ค้นพบ การผลิตน้ำหอมจากกล้วยไม้ (Miss Udorn Sunshine) ที่โด่งดังไปทั่วโลกซักกี่คนและซึ่งการค้นพบนี้ เกิดขึ้นจากการที่เขาพัฒนาศักยภาพของตนเองขึ้นจนประสบความสำเร็จ จากเกษตรกรผู้มุ่งมั่นในวิชาชีพก็ส่งผลให้ประดิษฐ์ คำเพิ่มพูล ได้กลายเป็น ดร.ประดิษฐ์ คำเพิ่มพูล จากความ

สามารถและศักยภาพของเขาทั้งทั้งที่นายประดิษฐ์นั้นก็มิได้จบการศึกษาจากสถาบันชั้นสูงที่ใด แต่เขาสามารถมีความคิดที่ชาญฉลาด รู้จักซึ่งการบูรณาการความรู้ความคิดจนสัมฤทธิ์ผลทั้งนี้จะเห็นว่าการค้นพบของเขาไม่เพียงแต่นำผลประโยชน์มาสู่ตัวเกษตรกรเองเท่านั้น ยังจะยังผลประโยชน์มากมายต่อประเทศชาติอีกด้วย ซึ่งเป็นการนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติเป็นแหล่งค้นคว้าศึกษาของเยาวชนคนรุ่นใหม่นำรายได้เข้าสู่ประเทศซึ่งจะเป็นการกระตุ้นหรือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติดังจะเห็นว่า การมีศักยภาพของบุคคลซึ่งสัมฤทธิ์ผลนั้น จะยังส่งผลประโยชน์ซึ่งมิใช่ตกอยู่แต่เพียงตัวบุคคลผู้นั้นเพียงเท่านั้น แต่ยังจะมีผลประโยชน์กระทบต่อส่วนรวมหรือส่งผลประโยชน์ไปถึงของประเทศชาติและไม่ว่าในวงการวิชาชีพไหน เราก็จะเห็นคนที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพนั้นๆ เพียงไม่กี่คนเท่านั้น เมื่อเทียบกันอัตราส่วนของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ล้วนมาจากความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญโดยที่ทางภาครัฐยังขาดซึ่งการส่งเสริมการบูรณาการความรู้กันอย่างจริงจัง หากแต่มีก็เป็นเพียงนโยบายที่พัดผ่านมาเหมือนลมพายุลูกหนึ่งแล้วก็ค่อยๆ จางหายไปขาดซึ่งการสานต่ออย่างต่อเนื่องและมีระบบที่ชัดเจน

เราเรียนรู้กันมามาก ว่าสิ่งที่ทำให้มนุษย์สามารถมีความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างดีเยี่ยมก็คือ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาสมองทั้งซีกซ้าย และซีกขวาให้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป และความเป็นจริงเรามีการส่งเสริมกันอย่างจริงจังหรือเปล่า เพราะหากแต่ว่าถ้าเราส่งเสริมให้บุคคลซึ่งเป็นเสมือนทรัพยากรของประเทศชาตินั้นสามารถที่จะพัฒนาความคิดการสร้างสรรค์ จนสามารถให้บุคคลเหล่านั้นสามารถนำความคิดนั้นๆ ไปใช้ให้พัฒนาขึ้นได้อย่างเป็นจริง อะไรจะเกิดขึ้น จะมีบุคคลกี่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ในอาชีพของตน และจะมีบุคคลกี่คนที่เป็นคนดีของสังคมหรือเรียกได้ว่า เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ จะมีเพิ่มมากขึ้นมั้ย อะไรเป็นปัจจัยหรือเป็นกลไกที่จะทำให้สามารถที่จะพัฒนาบุคคลที่มีประสิทธิภาพอย่างนั้นเพิ่มมากขึ้นและอะไรที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่สัมฤทธิ์ผล

มนุษย์เรารับรู้สิ่งต่างๆ จากสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระทบต่อขบวนการรับรู้ชนิดต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ในปกติของการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น เรารับรู้ได้จากการได้ยิน การมองเห็น การได้กลิ่น การรับรส การรับความรู้สึก

ใต้ผิวหนัง และการรับรู้จาก การรับรู้พิเศษ อีกทั้งยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้ของมนุษย์ให้มีการรับรู้ที่ผันแปรไป (ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึงในลำดับถัดไป) ซึ่งในกระบวนของการรับรู้นี้เราจะมีการตีความ จดจำ และก็จะเกิดการเรียนรู้ขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งถ้าหากเรารู้จักจัดการกับกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ให้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมก็อาจจะเป็นการพัฒนาหรือเป็นการสร้างศักยภาพของมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้อย่างเต็มที่ซึ่งนั่นหมายถึงว่า เราอาจจะกำหนดได้ว่าในระยะเวลาไม่อีกกี่ปีข้างหน้าเราจะมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ดีการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นผลมาจากการสั่งสมประสบการณ์ซึ่งมาจากประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อมก็ได้ ซึ่งเรามิอาจกำหนดประสบการณ์ต่างๆ ที่มนุษย์ได้เรียนรู้ให้มีและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้ แต่เราก็สามารถกำหนดให้เป็นไปในทางที่ควรได้ โดยเฉพาะเมื่อเขาเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบของการศึกษา ซึ่งระบบการศึกษานี้จะเป็นระบบของการกล่อมเกลา ปลูกฝังทัศนคติที่ดีและเหมาะสม หากการจัดการศึกษามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปในทิศทางที่ดี

การเรียนรู้ ของมนุษย์ไม่น้อยเกิดขึ้นที่สถาบันการศึกษาจะเรียกว่า เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับชั้นเด็กเล็กเลยก็ไม่ผิด ดังมีผลงานวิจัยของ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ เรื่อง การฝึกสมรรถภาพสมองเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด ได้กล่าวเอาไว้ว่า

> การพัฒนาคุณภาพการคิด หรือการสอนทักษะการคิดเป็นมโนมติที่นักการศึกษาของไทยและต่างประเทศมีความสนใจร่วมกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง ดังที่อาเธอร์ คอสตา กล่าวว่า การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิดเป็นการค้นพบทางการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ สำหรับทศวรรษ 1980 (Casta. 1984 : 62) แต่การศึกษาวิจัยเรื่องนี้อย่างจริงจังยังมีน้อยมาก ทั้งที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาการศึกษาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจะเริ่มทำตั้งแต่ก้าวแรกที่เด็กย่างเข้าสู่โรงเรียน เพราะว่าเด็กมีธรรมชาติของการอยากรู้อยากเห็นสูงอยู่แล้ว ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เริ่มต้นก็จะเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพทางการคิดที่เด็กมีอยู่ภายในตน ให้ก้าวขึ้นสู่ขีดสูงสุด (Bono. 1983, Knefelkamp. 1980, Dirkes. 1985)

ฉะนั้นการให้การศึกษากับกลุ่มผู้เรียนในระดับภาคบังคับจึงเป็นการอำนวยประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของไทยมากกว่าระดับอื่นๆ เพราะการศึกษาภาคบังคับเป็นโอกาสทางการศึกษาของประชากรที่จะมีความแตกต่างกันน้อยที่สุดซึ่งผลงานวิจัยของ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ได้กล่าวและสรุปผลการวิจัยในทิศทางที่ว่า การวางรากฐานการศึกษาในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมุ่งฝึกสมรรถภาพสมองเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด มีผลกระทบต่อการพัฒนาการคิดอย่างมีศักยภาพอันจะนำไปสู่การพัฒนามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพในอนาคตได้

นอกจากการสั่งสมพัฒนาการการเรียนรู้ในขั้นเรียนแล้ว การรับรู้ภายนอกอื่นๆ ก็มีผลกระทบต่อคุณภาพของศักยภาพในมนุษย์ไม่น้อยทั้งนี้ทั้งนั้นอาจมีปัจจัยมาจาก

1. เรื่องของวุฒิภาวะ
2. ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
3. อิทธิผลของสิ่งแวดล้อมทางสังคม

จากปัจจัยทั้ง 3 ข้อนี้ดูเหมือนว่าปัจจัยที่ 3 จะมีบทบาทสำคัญเหนือกว่าปัจจัยอื่นดังจะยกตัวอย่างให้เห็นได้ง่ายๆ ว่าเมื่อเรากล่าวถึงศาสตร์ของศิลปะ หรือถามว่าศิลปะคืออะไร คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในวุฒิภาวะใดก็มักจะกล่าวถึงลักษณะของศิลปะที่เป็น รูปแบบ เป็นชิ้นเป็นอัน มีลักษณะในแบบประจักษ์นิยม (Empiricism) เป็นกลวิธีการสร้างสรรค์ให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรืออาจเรียกได้ว่า ล้วนแล้วแต่กล่าวถึงสิ่งที่เป็นลักษณะของรูปธรรม (Product) น้อยคนนักที่จะมองไปที่ศาสตร์ของศิลปะว่าเป็นสิ่งกระตุ้น ปลุกเร้า เป็นจินตภาพ (Image) เป็นการส่งเสริมจินตนาการ การใช้กลไกในการพัฒนาสมอง ให้รู้จักเป็นนักพัฒนา และเรียนรู้จักการคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นนักจินตนาการที่ดีและสามารถพัฒนาความคิดนั้นให้สัมฤทธิ์ผลได้ จากการพัฒนาความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะยังประโยชน์ไปสู่การดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อตนเองและต่อสังคมอีกด้วย บุคคลที่ได้รับการพัฒนาจากศาสตร์ของศิลปะ จะเป็นบุคคลที่รู้จักการใช้สติปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเป็นบุคคลที่มี Intellectual Quotient (IQ) ที่ดี และเป็นคนที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่เหมาะสม Emotional Quotient (EQ) และเป็นคนที่มีวุฒิภาวะใน

การปรับตัวไปในทางที่ดี Adversity Quotient (AQ) ทั้งนี้ ยังจะเป็นผลทำให้เขาเหล่านั้นเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม ต่อไปอีกด้วย

ลักษณะอันสำคัญของศาสตร์ทางศิลปะนี้ยังครอบคลุมไปสู่การศึกษาในแขนงของศาสตร์อื่นๆ ด้วย อีกหลายต่อหลายสาขาในศาสตร์การศึกษาต่างๆ ดังจะยกตัวอย่างของการขาดความเข้าใจในการที่จะต้องศึกษา หรือการที่จะต้องให้การศึกษาหรือองค์ความรู้ที่รอบด้าน ให้พบเห็นเป็นตัวอย่างได้ เช่น ดังจะเห็นได้จากตามหน้าหนังสือพิมพ์ซึ่งมีอยู่ช่วงหนึ่งว่ามีข่าวของหมอที่ไร้จรรยาบรรณหมอที่ฆ่าคนตายได้อยู่บ่อย ทั้งนี้ล้วนมาจากการขาดการพัฒนา การพัฒนาองค์ความรู้อย่างรอบด้านไม่ใช่แค่เพียงแต่จะมุ่งพัฒนาแค่ทักษะในเชิงวิชาชีพเท่านั้นหรือมุ่งเน้นแต่จะพัฒนาศักยภาพทางด้าน IQ เพียงอย่างเดียว โดยไม่ให้ความสำคัญ กับการพัฒนา EQ หรือ AQ ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

เมื่อเล็งเห็นความสำคัญของศาสตร์ศิลปะขนาดนี้ การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพึงพอใจดูจะไม่ยากเลย แต่ดูเหมือนว่าความเข้าใจของคนในสังคมส่วนใหญ่ไม่เป็นเช่นนั้น พอพูดถึงศิลปะหลายคนยังมองไปที่สิ่งที่เป็น Product มองไปในสิ่งที่เป็นรูปธรรมและคิดเช่นนั้น เพราะว่าคนเหล่านั้น เขาอาจคิดว่า ถ้าคิดอย่างนี้แล้วจะเป็นเรื่องที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เด็กมักจะถูกกำหนดให้ปฏิบัติตนตามคำสั่งของครูผู้สอน และครูผู้สอนมักจะมุ่งเน้นไปที่ผลสำเร็จของชิ้นงาน อันซึ่งมีมาตรฐานเดียวกันเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนั้นๆ หากเป็นเช่นนี้ดูเหมือนว่าเด็กจะถูกจำกัดพัฒนาการทางความคิดต่างๆ ไว้แต่ภายในกรอบเท่านั้นเหตุการณ์เช่นนี้ เรารู้และก็พบเห็นกันมานานแล้วแต่ก็มิอาจแก้ปัญหาได้อย่างที่ควรจะเป็นได้เลย ทั้งนี้ทั้งนั้นดูเหมือนว่าปัจจัยที่สำคัญน่าจะมาจากปัจจัยที่ 3 ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ว่าเป็นปัจจัยที่มาจากอิทธิผลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นสาเหตุ

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นสถาบันที่ปลูกฝังทัศนคติของทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอันเป็นผลกระทบไปสู่ทัศนคติทางความคิดของคนหมู่มากในสังคมอีกด้วย การจัดการศึกษาที่จะมุ่งพัฒนาปัญญาชนของชาติให้เป็นไปอย่างเต็มความสามารถคงเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถาบันมิใช่น้อย และบุคคลที่ทรงภูมิรู้ ภูมิปัญญา และเปรียบเสมือนผู้ยิ่งใหญ่ในวงการศิลปะ ก็อาจเป็นเสมือนแบบอย่างหรือแนวทาง หรือสิ่งที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการรับรู้ ความ

เข้าใจ และทัศนคติ มุมมอง ต่อวงการศิลปะ หรือต่อ การพัฒนาวงการศิลปะ หากบุคคลเหล่านี้ขาดความเข้าใจ หรือขาดวิสัยทัศน์ หรือการเล็งเห็นในความสำคัญของศาสตร์ศิลปะ ที่มีมากมาย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็จะส่งผลกระทบต่อความเข้าใจ ของบุคคลในสังคมด้วย ดังมีข้อความที่กล่าวยืนยันความเป็นจริงของข้อความข้างต้นนี้ จากรายงานผลงานการวิจัยของ นงนิด ธรรมสารสมบัติ ได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ว่า ลักษณะความเป็นผู้นำและขนาดของกลุ่มมีผลต่อการคล้อยตาม. กล่าวไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นสังคมกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ตามลักษณะความเป็นผู้นำของบุคคลย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรม และทัศนคติของบุคคลในกลุ่มเป็นอันมาก และยังมีบทบาทต่อประสิทธิภาพของการทำงานของกลุ่มอันจะนำมาซึ่งความเจริญหรือความเสื่อมของกลุ่มโดยส่วนรวมด้วย

เหตุการณ์เช่นนี้อาจมีผลเนื่องมาจาก สังคมไทยเป็นสังคมแบบไมตรีสัมพันธ์ บุคคลในสังคมมีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งคือรักพวกพ้องพยายามรักษาไมตรี หรือสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ให้สนิทแน่น มีการเกรงใจและไม่พยายามกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่แตกต่างไปจากพวกพ้อง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องการผู้นำ คล้อยตามกัน ว่าอย่างไรก็ว่าตามกัน เข้าเมืองตาหลิ่วหลิ่วตาตาม มีความยำเกรงผู้ใหญ่ และมีความต้องการผลสัมฤทธิ์ต่ำ แต่มีความต้องการใฝ่สัมพันธ์สูง ลักษณะการคล้อยตามทำให้เกิดผลเสียทางด้านเศรษฐกิจไม่ได้ผลิตสิ่งใหม่ๆ ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทำให้สังคมไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ในสภาพคงที่ และมักถอยหลังเข้าคลองนอกจากนี้ยังมีผลเสียทางด้านบริหารอีกด้วย เนื่องจากบุคคลมีลักษณะคล้อยตามจึงมักไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นหรือคิดค้านมากเท่าที่ควร จึงทำให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินไปด้วยความคิดเห็นของบุคคลเพียงกลุ่มน้อย หรือจากความคิดของผู้นำหน่วยงานเพียงคนเดียว ดังจะเห็นว่าการคล้อยตาม (Conformity) เป็นส่วนหนึ่งของนิสัยหรือธรรมชาติของมนุษย์เป็นความรู้สึกที่มีแนวโน้มในการทำอะไรตามที่คนอื่นทำ

เมื่อเราเล็งเห็นความไม่ก้าวหน้าของศาสตร์ศิลปะเช่นนี้แล้ว เราก็จะพบกับหนทางการแก้ไขอันจะเป็นผลที่ดีนำไปสู่การพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ และปัญหาอยู่ที่ว่าเราจัดการกับปัญหานี้อย่างไร

ในอนาคตข้างหน้าเราอาจจะมีเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเพิ่มมากขึ้น มีนักธุรกิจที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี อันจะนำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตเราจะมีบุคลากรของประเทศในสาขาต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และอื่น ๆ อีกมากมาย และเราก็คงจะค้นพบกับการพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนได้อีกหนทาง หากเป็นจริงได้เช่นนี้จะดีเพียงไร.

บรรณานุกรม

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2530). **การฝึกสมรรถภาพสมองเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิด.** บัณฑิตวิทยาลัย : ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงนิด ธรรมสารสมบัติ. (2519). **ลักษณะความเป็นผู้นำและขนาดของกลุ่มที่มีผลต่อการคล้อยตาม**. บัณฑิตวิทยาลัย : ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัจรี นพเหตุ. (2540). **จิตวิทยาการรับรู้**. กรุงเทพฯ : ประกายพรึก.

เมื่อคลื่นของโพสโมเดิร์น กระทบฝั่งเมืองไทย

พงศกร จงรักษ์

3 ปีผ่านไปอย่างรวดเร็วกับเหตุการณ์ 11 กันยายน ที่ดูเหมือนจะเพิ่งเกิดขึ้นด้วยซ้ำ มาถึงปัจจุบันทุกคนต้องยอมรับแรงกระเพื่อมจากเหตุการณ์ครั้งนั้น จากทุกกระแสที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทั้งสงคราม การก่อการร้าย หรือความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม หลายคนอาจตั้งคำถามต่อโลกในยุคสมัยใหม่ ยุคสมัยที่มนุษย์พัฒนาความรู้มาถึงปัจจุบันทำไมจึงยังก่อให้เกิดสงครามขึ้นไม่จบสิ้นอีก ผู้คน(โดยเฉพาะในสังคมตะวันตก) ต่างแสดงออกในเชิงวิพากษ์ต่อระบบคิดเดิมว่ามันได้เดินมาในทางที่ถูกต้องแล้วหรือ?

โลกในสังคมสมัยใหม่ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายส่งผ่านถึงกันอย่างไร้พรมแดน ไม่ว่าด้านเศรษฐกิจและการเมือง รวมไปถึงด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย ตั้งแต่สภาวะเศรษฐกิจแบบฟองสบู่แตกไปจนถึงการเข้ามาของรัฐบาลคิดใหม่ทำใหม่ ที่ดำเนินนโยบายฉับไวเหมือนแคมเปญของภาคธุรกิจ โครงการใหม่ที่มาพร้อมกับศัพท์ใหม่ๆ ที่พจนานุกรม ฉบับต่อไปต้องนิยามความหมายใหม่กันอีกหลายคำ ทั้งคำว่า ประชานิยม เอื้ออาทร หรือ คำว่าบนดินกับใต้ดิน มีข้อแตกต่างระหว่างเส้นแบ่งตรงจุดไหน

แนวคิดวิชาการนั้นมีคำหนึ่งที่ถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นนำเสนอในแง่มุมต่างๆ เป็นประเด็นในการถกเถียง วิเคราะห์กันมากขึ้นเกี่ยวกับแนวความคิดเห็น โดยเฉพาะในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา นั่นคือคำว่า โพสโมเดิร์น หรือ หลังสมัยใหม่ นั่นเอง

กระแสของแนวคิดหลังสมัยใหม่ เริ่มก่อตัวขึ้นมาในตะวันตกอาจจะ 20-30 ปี แต่ในเมืองไทยกลับเพิ่งเริ่มมีการวิเคราะห์แนวความคิดนี้อย่างจริงจังในช่วง 8-

10 ปี หลังมานี้เอง จัดว่าเป็นแนวความคิดที่ทรงอิทธิพลอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้สร้างสรรค์ศิลปะในแขนงต่างๆ ทั้งในวงการศิลปะ วรรณกรรม ภาพยนตร์ สถาปัตยกรรม ฯลฯ

ในมุมมองที่กว้างขึ้น แนวความคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ไม่ใช่แค่ลัทธิ หรือสกุลทางศิลปะเท่านั้นหากแต่จำเป็นกระแสความคิดที่เรียกร้องให้เกิดการเรียนรู้ การหันกลับมาพิจารณาระบบความคิดเดิม ว่ามันถูกต้องหรือไม่ แม้คนบางกลุ่มในสังคมไทยอาจตั้งกำแพงว่าโพสโมเดิร์น เป็นแค่ศัพท์หัวสูงจากตะวันตกที่ไม่มีประโยชน์ในการใช้งาน แต่แท้จริงแล้วเรื่องของหลังสมัยใหม่เป็นเรื่องใกล้ตัวเรามาก อาจอยู่ในเพลงป๊อปชุดใหม่ของพี่เบิร์ด หรือนโยบายใหม่ของรัฐบาลก็เป็นได้

หากเราลองหันมาทำความเข้าใจก็ไม่ใช่เรื่องยากเลย โพสโมเดิร์น อาจจะแปลได้ตรงตัวว่า หลังยุคโมเดิร์น ความหมายในเชิงที่ซับซ้อนกว่านั่นคือเป็นเรื่องของการนำอุดมคติแบบโมเดิร์นมาวิเคราะห์วิจารณ์กันใหม่ เพราะในขณะที่อุดมคติแบบโมเดิร์นนิสม์ มุ่งหวังจะเปลี่ยนแปลงโลกด้วย "ความเป็นสากล" แต่โพสโมเดิร์นกลับเชื่อใน "ความหลากหลาย" เชื่อในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของมนุษย์

ในวงการศิลปะของบ้านเราก็มีศิลปิน กลุ่มผู้สร้างสรรค์หลายคนที่ประยุกต์ใช้แนวความคิดเหล่านี้เข้ากับกระบวนการสร้างงาน ภายใต้บริบททางสังคมของตน ซึ่งน่าจะเป็นนิมิตหมายที่ดีของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปสู่พัฒนาการอย่างสร้างสรรค์ขึ้น

ปรากฏการณ์ทางศิลปะปรากฏการณ์ทางสังคม

ในสังคมทางตะวันตกกระแสยุคทันสมัยเริ่มอิ่มตัว จึงเกิดกระบวนทัศน์ใหม่ ตั้งคำถามและข้อสงสัยกับยุคสมัยในขณะที่สังคมไทยเรายังมิได้ข้ามไปสู่สมัยใหม่ หากตัวเราอยู่ภายใต้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ภายใต้สังคมเดียวกันทั้งระบบรากความคิดเดิมที่ยังคงอยู่ ผสานเข้ากับระบบความคิดใหม่ที่หลั่งไหลมาจากตะวันตก กลายเป็นภาพที่ทับซ้อนทางวัฒนธรรม

ศิลปะหลังสมัยใหม่เกิดขึ้นแตกแขนงมากมายทั้ง Conceptual Art , Process Art , Earth Art และอีกมากมาย ที่เป็นการถอดถอนตัวเองออกจากกรอบของทัศนศิลป์ (Visual Art) ด้วยความพยายามที่จะประสานเอา

กระบวนการ, เหตุการณ์, ปรากฏการณ์ต่างๆ ให้เกิดเป็น จินตภาพ (Imaging) ต่อความรู้สึกของผู้เสนองาน ซึ่งในวงการศิลปะบ้านเรา กลุ่มผู้สร้างสรรค์ในแขนงต่างๆ ย่อมไม่หยุดนิ่งที่จะพัฒนาแนวความคิดของตนให้ก้าวไปทันยุคสมัย แม้ในบางครั้งผู้คนในสังคมกลับตั้งคำถาม กับผลงานที่ต่างจากที่พวกเขาคุ้นเคย อาจเป็นปรากฏการณ์เล็กๆ ในแวดวงหนึ่งไม่ว่าจะเป็นระบบความคิดของทางวรรณกรรม ภาพยนตร์ หรือวงการศิลปะ

บ่อยครั้งที่ทฤษฎี โพสโมเดิร์นถูกหยิบยกขึ้นมาอธิบายคุณค่าของตัวผลงาน หลายคนตั้งกำแพงสูงมองว่าเป็นเรื่องหัวสูงที่ตามอย่างนอกแล้วใช้ทฤษฎีเป็นกรอบกำบังความด้อยทักษะและความขำนาญของศิลปิน แต่หากเราคิดเช่นนั้นก็เท่ากับเป็นการตีกรอบให้กับความคิดให้กับคนรุ่นใหม่ ในขณะที่เรามีศิลปินที่เปิดกว้างนำเสนอแนวความคิดของตัวเองเข้าประสานเข้าประสานเข้ากับชุมชน การเมือง โดยเฉพาะในแวดวงทัศนศิลป์เอง ก็ได้พัฒนาตัวเองออกจากประจักษ์นิยมของลัทธิสมัยใหม่แล้ว (Modernism) และกำลังคลี่คลายเข้าสู่กระบวนการคิดอย่างหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)

ทุกวันนี้เราก็มีศิลปินมากมายที่นำเสนอผลงานไปสู่ชุมชนได้ใกล้ตัวยิ่งขึ้น กำลังคลี่คลายเข้าสู่ศิลปะจินตทัศน์ (Imaging art) ที่คนทั่วไปก็รับรู้ผลงานศิลปะได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องกลัวไม่เข้าใจ และพวกเขาเหล่านั้นก็รู้จักใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะออกสู่ชุมชน อาทิเช่น สุธี คุณวิชยานนท์ กรณีสร้างห้องเรียนประวัติศาสตร์ บริเวณหน้าอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสามารถพิมพ์ภาพประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยนำกลับบ้าน ไกรสร ประเสริฐ กับโครงการศิลปะเพื่อเชิดชูคนดีในสังคมไทยมานิต ศรีวานิชภูมิ ที่สร้างคนสวมเสื้อนอกสีชมพูไปปรากฏอยู่ในภาพและเหตุการณ์ต่างๆวสันต์ สิทธิเขตต์ ที่ผสานกิจกรรมทางศิลปะ เข้ากับการประท้วงทางการเมืองฯลฯ

นั่นอาจนับรวมไปถึงปรากฏการณ์ทางภาพยนต์ อิสระอย่าง อภิชาติพงษ์ วีระเศรษฐกุล ที่ผลงานเรื่องจริงเข้ากับเรื่องแต่งในผลงานของเขา หรือปรากฏการณ์ของวงการวรรณกรรม ที่มีผู้พยายามทดลองรูปแบบใหม่ๆ เช่น กันปรากฏการณ์ทางศิลปะเล็กๆ เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คงจะไม่ผิดนักถ้าจะกล่าวว่า งานของพวกเขาเหล่านี้สร้างสรรค์อยู่ภายใต้บริบทใดบริบทหนึ่งของกระแสหลังสมัยใหม่กระแสของหลังสมัยใหม่ไม่ใช่แค่แฟชั่นฉาบฉวย แต่เห็นกระแสเรียกร้องให้เกิดการเรียนรู้

เรียกร้องให้ตระหนักถึงความเชื่อที่หลากหลายและพัฒนาไปข้างหน้านั่นเอง เราคงไม่อาจปิดตัวเองอยู่กับที่ แล้วรู้จักเรียนที่จะรับ หรือทำความเข้าใจ

การศึกษา พัฒนาการและอนาคต

เราไม่อาจหยุดยั้งกระแสที่หลั่งไหลของความคิดที่ถ่ายเทถึงกันระหว่างตะวันออกหรือตะวันตกได้ หากมองไปในอดีตของวงการศิลปะเรารับเอากระแสตะวันตก จากอะคาเดมิกอาร์ตเข้ามาในเมืองไทย เอากรอบของความคิดเหล่านั้นมาผสมผสานกับความคิดดั้งเดิมที่มีอยู่ จนกลายเป็นบรรทัดฐานถึงยุคปัจจุบันดังเช่น กรอบของการแยกสาขาวิชาศิลปะ(วิจิตรศิลป์) การคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาวิชาศิลปะ ตลอดจนรูปแบบของงานประกวดงานต่างๆ ในปัจจุบัน แต่โดยแท้จริงแล้วการสร้างสรรค์ศิลปะมิได้ อยู่เพียงในขนบของกรอบเหล่านี้ ศิลปะเป็นเรื่องของความคิด มโนทัศน์ ที่เกิดกับผู้เล่นงาน โดยศิลปินเป็นผู้เลือกสื่อที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันนั่นเอง เราอาจเรียกกระบวนการเหล่านั้นได้ว่า "Imaging Art" นั่นเอง

กระแสความคิดหลังสมัยใหม่ในสังคมไทยเกิดขึ้นอย่างน่าสนใจ เพราะมันได้กระตุ้นเตือนให้เราตระหนักถึงระบบความคิดเดิมว่าเป็นเช่นไร ทำให้เราได้เข้าใจคุณค่าของความคิดท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น ในยุคที่เราพูดถึงการปฏิรูปการศึกษาบ่อยครั้ง หรือความต้องการจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) แท้จริงแล้วเราได้ปรับเปลี่ยนระบบความคิดเดิมแล้วหรือยัง หรือยังติดอยู่ในกรอบแห่งอดีตอยู่ มีกรณีวิเคราะห์ที่น่าสนใจในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ทั้งความล้มเหลวของกรณีหอศิลป์ปทุมวัน หรือหอศิลป์ภาคใต้ (ที่กลายเป็นพิพิธภัณฑ์มนุษยวิทยาไป) เป็นตัวบทสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจศิลปะของคนทั่วไปหรือไม่ (ทั้งๆ ที่เราสอนศิลปะในโรงเรียนกันมาหลายสิบปีแล้ว)

เรามีศิลปิน นักคิด นักเขียน ที่ไม่ยึดกับกรอบเดิม การนำศิลปะเข้าสู่ชุมชน การปรับเปลี่ยนรูปแบบของศิลปะให้ใกล้ชิดชีวิตประจำวันมากขึ้น เรามีนักเขียนที่ทำวรรณกรรมให้เห็นเรื่องง่ายและสนุกในการอ่าน นักสร้างภาพยนต์สั้นที่นำเสนอความคิดใหม่ๆ ในการสร้างภาพยนต์โดยไม่ต้องติดอยู่ในกรอบของธุรกิจ เรามีดีไซเนอร์ นักออกแบบที่นำความเห็นท้องถิ่นผสมผสานกับความเห็นชุมชนได้อย่างลงตัว ฯลฯ พวกเขาเหล่านี้พยายามแสวงหากรอบใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์แล้วสถานศึกษาได้สร้างความหลากหลายของ

สังคมแห่งการเรียนรู้หรือยัง

เมื่อเราต้องการให้ประเทศเป็นศูนย์กลางแฟชั่นของภูมิภาคนี้ (หรือเป็นศูนย์กลางอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนหรือเอเชีย) เราได้สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้กับเหล่านักออกแบบเหล่านี้แล้วหรือยัง

ใครสนใจเรื่องโพสโมเดิร์นไม่ยากเลยที่จะเรียนรู้ เรามีนักวิชาการที่เสนอทางออกให้สังคมในประเด็นน่าสนใจต่างๆ กันอย่าง อาจารย์ธีรยุทธ บุญมี กับหนังสือในยุคความรู้บูรณาการและถอดรื้อความคิดตะวันตกนิยม เรามี ไมเคิล ไรท์ ฝรั่งมองไทยในอีกประเด็นน่าสนใจหรือ จันทนี เจริญศรี ก็เสนอเรื่อง โพสโมเดิร์นกับสังคมวิทยา ให้เราได้มองในอีกแง่มุมหนึ่ง

ถึงที่สุดแล้วมหาวิทยาลัย น่าจะเป็นที่แรกที่เราสร้างระบบคิดใหม่ได้ กลุ่มปัญญาชนรุ่นใหม่ที่ไม่ติดอยู่ในกรอบดั้งเดิม และเกิด การพัฒนาสร้างสรรค์หรือการวิจัยและพัฒนาน่าจะเป็นทางออกของการก้าวไปข้างหน้าท่ามกลางวัฒนธรรมของการถ่ายเทซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิชาศิลปะหรือศาสตร์ในแขนงอื่นๆ มีการผสมผสานระหว่างความเป็นสากล และความเป็นชุมชนที่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ควรตระหนักไว้ว่า การพัฒนาไปตามกระแสคลื่นของหลังสมัยใหม่ไม่ใช่เพื่อให้เราก้าวทันตะวันตกเพียงอย่างเดียว แต่ทำให้เราได้รู้จักตนเองได้ดียิ่งขึ้นนั่นเอง

โพสต์โมเดิร์นสู่สาระสังคม

ภฤมาศ ชายทิพย์

ในช่วงปี 1970 ของสังคมตะวันตกนั้นเริ่มคลี่คลาย เข้าสู่ระบบการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดใหม่ ซึ่งพัฒนาการจากความไม่เชื่อมั่นในระบบแบบแผนหรือวิธีคิดแบบสมัยใหม่ ที่ยึดถือตนเป็นศูนย์กลางของสรรพสิ่ง เรียกว่า มนุษยนิยม (Humanism) ที่ชวนเชื่อให้มองแต่โลกของมายาที่ตนสร้างขึ้น ท่านอาจารย์พุทธทาสเรียกว่า "ตัวกูของกู" นำเอาความเป็นจริงที่มีอยู่ในธรรมชาติมาอยู่ใต้อำนาจของความไม่รู้ และสิ่งเหล่านี้กำลังขยายตัวอยู่ในสังคมไทย ประเทศตะวันตก ขึ้นชื่อว่า "ประเทศที่พัฒนาแล้ว" ได้กลายเป็นสังคมในอุดมคติที่ประเทศด้อยพัฒนา หรือ ประเทศกำลังพัฒนา กำลังรีบก้าวกระโดดอย่างสุดโต่งเพื่อจะเป็นประเทศผู้นำทางอำนาจ สังคมไทยของเราทุกวันนี้เต็มไปด้วยเทคโนโลยี และอุปกรณ์อันทันสมัยที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือ กลายเป็นสังคมที่เรากระหายใคร่อยากจะเป็นใคร่อยากจะมีกันเสียออกหน้าออกตา สังคมเล็กๆแต่ใหญ่เกินตัวในโลกที่วันรุ่นอุปมาให้เกิดขึ้นก็พากันเลียนแบบดารานักร้องกระทั่งเด็กในชนบท ที่แห่กันตามแฟชั่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า ดื่มกาแฟยี่ห้อดังตามกระแสนิยม หรือทานซีเรียลเป็นอาหารเช้า มีพิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์เป็นอาหารกลางวัน ในมื้อเย็นต่อท้ายด้วยสเต็ก สลัดหรืออาหารฟาส์ตฟู้ดอื่นๆ มีรายงานการวิจัยหลายฉบับคัดค้านเรื่องการทานอาหารขยะ แต่สังคมไทยกลับรับเอากระแสบริโภคนิยมอย่างฟุ่งเฟ้อ เพื่อไล่ตามค่านิยมตะวันตกที่เขาโล๊ะใส่ประเทศไทยของเรา

ปรากฏการณ์อันซับซ้อนที่เกิดขึ้นในสังคมยุคสมัยใหม่นี้ถือเป็น "สัญญาณหายนะ" อันน่าสะพึงกลัวในหลักปฏิจจสมุปบาทพระพุทธเจ้าทรงค้นพบว่า ความเห็นแก่ตัวเป็นมารสำคัญที่เราจะเกิดทุกข์ คือมีปัญหามากมายที่ก่อตัวอยู่ตลอดเวลา ไม่ค่อยรู้จักคลี่คลาย และทรงค้นพบว่าความเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นได้อย่างไร....นั่น

เพราะเหตุที่เกิดจากการยึดมั่นว่าในตัวมนุษย์ของเรานี้มีความรู้สึกอย่างหนักแน่นว่าตัวเรามีอยู่พอรู้สึกอย่างนี้แล้วตัวตนที่เราอุปโหลกขึ้นจะคิดตามความรู้สึกทุกทิศทางทำให้ตัวเองกลายเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง จากนั้นความเห็นแก่ตัวก็ตามมาไม่ว่าจะเป็นความเห็นแก่ตัวในด้านที่ที่จะเอา ที่จะขโมย หรือเป็นความเห็นแก่ตัวที่จะไม่เอา ไม่ปฏิเสธ จะทำลาย จะโมโห หรือในที่สุดความเห็นแก่ตัวจะมัวเมาอยู่กับความไม่รู้ไม่ชี้ ความสับสน ความกังวล ความเครียดดังที่มนุษย์ยุคนี้ได้ประสบกัน (ประเวศ วะสี.2545:16)

ตัวอย่างที่ผู้เขียนสงสัยและต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านหรือผู้สนใจในกระแสของโลกสหัสศวรรษใหม่ได้พิจารณานั่นคือประเด็นเรื่องสุขภาพคนไทยกับการบริโภคยา คนไทยส่วนมากยอมรับการใช้ยารักษาโรคได้ง่ายเนื่องจากมีความเชื่อว่า ยาสามารถช่วยป้องกันหรือรักษาโรคภัยไข้เจ็บของตนได้ดี ทัศนคติเช่นนี้ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ส่งเสริมการใช้ยาเกินความจำเป็น เช่น ความนิยมในการใช้ยาชุด หรือการใช้ยาปฏิชีวนะ (ยาแก้อักเสบ) อย่างพร่ำเพรื่อ คนไทยจำนวนไม่น้อย จึงนิยมฝากความหวังด้านสุขภาพไว้กับการใช้ยารักษาโรค ประเทศไทยมีมูลค่าการบริโภคยาในแต่ละปีอยู่ที่ประมาณ 30,000-43,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมด สูงกว่าประเทศตะวันตกหรือกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านยามีเพียงร้อยละ 10-20 เท่านั้น จากการสำรวจคุณภาพยาบางชนิดโดย Shakoor ในปี 2540 พบว่ามียาที่ไม่ผ่านมาตรฐานของเภสัชตำรับมากถึงร้อยละ 40 โดยยาที่คณะผู้วิจัยกลุ่มนี้ได้สุ่มจากแหล่งร้านขายยาและไม่ใช่ร้านขายยา เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ที่ผ่านมา องค์การอนามัยโลกได้ประมาณการณ์ว่าเมื่อสุ่มตรวจห้องปฏิบัติการ เฉพาะในตลาดยาของประเทศไทย มีสัดส่วนของยาด้อยคุณภาพถึงร้อยละ 8.5 และคนไทยน่าจะมีความเสี่ยงจากการใช้ยาด้อยคุณภาพร้อยละ 10-50 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของยาและชนิดของยาด้วย (วงศ์วิวัฒน์ ทัศนียกุล.ธันวาคม46- มกราคม 47:25-27)นอกจากนี้ในเรื่องของการบริโภคอาหารบำรุงสมอง หรืออาหารบำรุงความหล่อ สินค้าคู่กระเช้าของของฝากหรือของขวัญคงหนีไม่พ้นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอย่างซุปไก่สกัดและรังนกที่มียี่ห้อดัง ๆ เพียงไม่กี่ยี่ห้อ ไม่ต้องแปลกใจว่าทำไมสินค้าราคาแพงอย่างทุกวันนี้ ยังมีผู้บริโภคทุ่มเงินซื้อกันนัก ซึ่งทั้งที่พากันสงสัยว่า "จะบำรุงสมองจริงหรือ ดื่มแล้วอ่อนกว่าวัยแน่รึ ดื่มแล้วเรียนเก่ง ฉลาด ปราดเปรื่องแน่นะ" เงินโฆษณาที่บริษัทใช้ไป 500 ล้านบาท สำหรับปีที่แล้วและในปีนี้แค่เดือนตุลาคมก็ใช้ไปเกือบ 300 กว่าล้านบาท เขาพยายามทำให้เราเชื่อว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นหนทาง

แห่งความหล่อความสวยและความฉลาดได้ข้อมูลทางวิชาการมากมายต่างยืนยันว่าคุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์เหล่านี้ในหนึ่งหน่วยยังสู้ไข่ไก่หนึ่งฟองไม่ได้เลย จะฉลาดหลังกินหรือกินแล้วไม่ฉลาดก็ต้องฉลาดซื้อกันหน่อย อย่าลืมว่าสินค้าแบบนี้เขาบวกงบการโฆษณาหลายร้อยล้านบาทไว้เป็นต้นทุนให้เราจ่ายรวมอยู่ด้วย(วงศ์วิวัฒน์ ทัศนียกุล.ธันวาคม46- มกราคม 47:61)หรืออาหารเสริมที่ผู้สูงอายุ ผู้หญิง และเด็กกำลังสนใจนิทานโกหกเรื่อง "แคลเซียม" ก่อนนอน ยุคนี้เป็นยุคทองของแคลเซียม สังเกตได้จากโฆษณาทางโทรทัศน์ที่พยายามอ้างว่า "ผู้หญิงวัยหมดประจำเดือนหรือผู้ชายสูงอายุจำเป็นต้องเสริมแคลเซียม" แพทย์หลายท่านระบุว่า "เราควรได้รับแคลเซียม 800-1 ,200 มิลลิกรัมต่อวัน"กระดูกพรุนเป็นโรคของผู้สูงอายุหรือเปล่า คนช่างสงสัยเขามองดูปรากฏการณ์จากทั่วโลก แล้วตอบว่า "ไม่ใช่" แต่ทว่ามันคือโรคของความเสื่อมซึ่งน่าจะเป็นผลของการตกเป็นทาสของรูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่เสียมากกว่า

จากการวิจัยชีวิตของผู้หญิงในปันตูแถบแอฟริกาพบว่า ผู้หญิงเหล่านี้มีลูกเฉลี่ยประมาณ 9 คน ไม่มีปรากฏการณ์ของโรคกระดูกพรุนเลย ยิ่งกว่านั้นพวกเธอได้รับแคลเซียมวันละ 350 มิลลิกรัมเท่านั้น แล้วอะไรเป็นสาเหตุของการสูญเสียแคลเซียมที่สังคมไทยเรากำลังเผชิญ นั่นคือปริมาณโปรตีนที่เราบริโภคต่างหาก โดยเฉพาะโปรตีนจากเนื้อสัตว์และนม เพราะร่างกายของมนุษย์ต้องการโปรตีนน้อยมาก และไม่สามารถเก็บสะสมโปรตีนได้มากนัก เมื่อโปรตีนถูกย่อยสลายกลายเป็นกรดอะมิโน หากนำไปใช้ไม่หมด ส่วนที่เหลือจะเข้าไปอยู่ในกระแสเลือด ถ้าปริมาณของกรดอะมิโนมีมากเกินไป จะทำให้เลือดเป็นกรด แต่ร่างกายมนุษย์ตั้งอยู่บนกลไกความสมดุล ร่างกายจะปรับสภาพเลือดสู่ความเป็นด่าง ด้วยการดึงแคลเซียมและแมกนีเซียมออกจากกระดูก ยิ่งเราบริโภคโปรตีนมากเท่าไรแคลเซียมจากกระดูกต้องถูกดึงมาอยู่ในกระแสเลือดเท่านั้น"พฤติกรรมการบริโภคอย่างฝรั่งสอนให้เราเน้นโปรตีนมาก ผลที่ได้คือปัญหาสารพัดโรค จากนั้นต่อด้วยเคมเปญรณรงค์ให้เราเสริมสารนั่นสารนี่ นิทานโกหกของตะวันตกกว่าจะรู้เราก็เสียราคาแพงแล้ว นี่ยังไม่รวมถึงสินค้าฟุ่มเฟือยประเภทอื่นที่เรามองไม่เห็นและไม่เคยสังเกตเห็น หรือในทางกลับกันเราเห็นแล้วแต่ปล่อยให้เลยตามเลย เพราะกระแสแห่งความสมัยใหม่ ไม่อาจนำความสงสัยมาทัดทานได้

ประเด็นสุดท้ายที่อยากปลุกสำนึกหรือเปิดหูเปิดตาใครอีกหลายคนให้มองกลุ่มผู้บริโภคในวัยรุ่นไทยที่เข้าคิวให้ความสนใจผลิตภัณฑ์ความงามของ

ญี่ปุ่นกันอย่างท้วมท้นชาวญี่ปุ่นให้ความสำคัญอย่างมากต่อรูปลักษณ์ การแต่งกายและความงาม ถือว่าการใช้เครื่องสำอาง เป็นส่วนประกอบหนึ่งในชีวิตประจำวันเพื่อเสริมบุคลิกภาพสำหรับบุคคลทุกวัย วัยรุ่นและสตรีจึงใช้จ่ายเงินจำนวนมากเพื่อซื้อเครื่องสำอาง ได้แก่ น้ำหอมครีมบำรุงผิว ผลิตภัณฑ์บำรุงผมและสบู่ ตลาดจึงมีขนาดใหญ่และขยายตัวไม่ว่าเศรษฐกิจจะอยู่ในสภาวะใด ตลาดเครื่องสำอางในญี่ปุ่นมีมูลค่าขายปลีกปีละประมาณ 2 ล้านเยน (ประมาณ 17,000-18,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) การนำเข้าจากไทย ญี่ปุ่นนำเข้าเครื่องสำอางจากไทยมูลค่าเพียง 16.830 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2545 แต่มูลค่าที่นำเข้าก็สูงขึ้นร้อยละ 47.4 จากปี 2544(ผู้ส่งออก. 2546:9-10)แม้ว่าสินค้าเหล่านี้จะถูกควบคุมและให้จำหน่ายภายใต้กฎหมายอย่างไร แต่สินค้าแบรนด์เนมหรือโนเนม ก็มีจำหน่ายอยู่เกลื่อนตลาด ตามสะพานลอย เสาไฟฟ้า หรือตามร้านแผงลอย ที่ไม่ระบุวันหมดอายุ สถานที่ผลิต สิ่งเหล่านี้ถือเป็น "สัญญาณหายนะ" ที่มาพร้อมกับสังคมโลกสมัยใหม่ หรือหลังสมัยใหม่กันแน่

ภาพลวงที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อปกปิดจุดด้อยของตัวตนถ้ากล่าวถึงสังคมสมัยใหม่ เราคงคิดถึงภาพของการเปลี่ยนแปลงที่ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวมนุษย์ สังคมที่พัฒนาแบบไม่ยั่งยืน นั่นคือส่วนที่แยกกันโดยสิ้นเชิง การเมืองเป็นหน้าที่ของผู้บริหารประเทศ การศึกษาเป็นหน้าที่ของครู กฎหมายเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ คนขั่วเป็นเรื่องของศีลธรรม คนตกทุกข์ได้ยากเป็นเรื่องเวรกรรม พระมีหน้าที่สั่งสอนพุทธศาสนิกชน ยามเจ็บป่วยก็ไปปรึกษาแพทย์ แต่ในรูปของสังคมที่กำลังก้าวสู่กระแสใหม่ที่เรียกว่า ยุคหลังสมัยใหม่ สังคมเป็นของมวลชน ความหลากหลายด้านสังคมก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นพลวัตร สังคมจะดีหรือไม่ดี ไม่ได้อยู่ที่ผู้นำประเทศเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ประชาชนภายในประเทศ จันทนี เจริญศรี ได้กล่าวถึง "สังคมยุคหลังสมัยใหม่" ว่าภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กำลังมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญจากยุคสมัยใหม่ อาทิเช่น ลักษณะทางเศรษฐกิจที่ก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจแบบบริโภคนิยม "มวลชน" (Mass Consumerism) ความเป็นยุคทุนนิยมตอนปลาย ความเป็นสังคมข่าวสารสังคมที่ประกอบขึ้นจากการจำลอง (Simulation) ลักษณะล้ำความจริง (Hyper reality) และการยุบตัว (Implosion) รวมถึงรูปแบบใหม่ทางเทคโนโลยีและวัฒนธรรม เป็นยุคที่สื่ออิเลคโทรนิคส์สามารถตัดผ่านข้ามพื้นที่ทางกายภาพจะเข้ามาแทนที่ "ชุมชน" อันจะทำให้แนวคิดเรื่องสังคมกลายเป็นเพียงภาพลวงตาเป็นยุคที่ปัจเจกชนสูญเสียอัตลักษณ์ของตนไป เนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่าง

รวดเร็ว และการไหลบ่าของข่าวสารจากสื่อมวลชน (จันทนี เจริญศรี.2545:1-2)

ในแง่ของศิลปะหลังสมัย (Postmodern Art)วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงในยุคหลังสมัยใหม่นี้ว่า มีกลุ่มศิลปินที่สังเกตการเปลี่ยนแปลงอย่างซาบซึ้งและเฝ้าดูอย่างระวัง ได้ดูดซับความคิด และนำเสนอการปฏิวัติทางศิลปะที่หลากหลาย แสดงบทบาทของศิลปะร่วมสมัยที่มีฐานปัญญาและทฤษฎีเป็นด้านหลัก (Intellectual and theoretical basic) โดยมิได้คำนึงถึงกระบวนแบบ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2544:18)ในบางครั้งศิลปะหลังสมัยอาจแสดงความคิดที่อยู่เหนือวัตถุ ศิลปินใช้วัตถุเป็นสื่ออย่างหลากหลายความรู้สึกสัมผัสในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เปิดกว้าง ศิลปินอาจใช้หลอดนีออนคอมพิวเตอร์ ร่างกายของศิลปิน ก้อนหิน เกาะ อาคารสูง สิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ไม่จำกัดอยู่ในกรอบผืนผ้าใบอีกต่อไป เป็นสื่อในการแสดงการเชื่อมโยงระหว่างศิลปินและศิลปะเป็นไปอย่างใกล้ชิดในประเด็นที่เกี่ยวกับศิลปะที่หลากหลาย และผู้คนอีกจำนวนมากมองว่าไร้สาระ ไร้ความหมาย ไร้ความต้องการและยอมรับจากกระแสนิยมของคนหมู่มาก อาจเป็นเพราะเราทำให้มันไร้สาระ แปลกแยกจากสังคมของเรากันแน่นักวิชาการบางท่านให้ชื่อเรียกศิลปะในยุคหลังนี้ว่า ขบฏทางศิลปะ นั่นเป็นเพียงเพราะว่า ถ้าหากเรามองลัทธิสมัยใหม่นิยม(Modernism)เป็นวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่(Modernity)แล้ว ลัทธิหลังสมัยใหม่(Postmodernism)ก็กลายเป็นวัฒนธรรมของสังคมหลังสมัยใหม่(Postmodernity)เช่นกันตัวอย่างเช่น ศิลปะลัทธิดาดา(Dadaism)ได้เริ่มก่อตัวขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นขบวนการทางด้านทัศนศิลป์และวรรณกรรมของศิลปินชาติต่างๆ ในยุโรปเพื่อต่อต้านสงครามและแสวงหาเสรีภาพในชีวิต เขารวมกลุ่มกันในคาบาเรท์ และแสดงนิทรรศการศิลปะในที่แห่งนี้ ศิลปะดาดาต่อต้านความงามที่เคยมีมาจากอดีต ต่อต้านความงามที่ผู้คนชื่นชมกันอยู่ ผลพวงของสังคมและสงครามแสดงให้เห็นถึงความไร้เหตุผล ศิลปะของลัทธิดาดา มีลักษณะเยาะเย้ย ถากถาง พยายามที่จะลบล้างสุนทรียศาสตร์ดั้งเดิม ศิลปะที่กลุ่มดาดาแสดงออกในครั้งนั้นเป็นสื่อสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ไร้สาระ เพื่อก้าวไปสู่ "สาระ" อันเป็นแก่นสาร(วิรุณ ตั้งเจริญ.2547:54)ศิลปะในสังคมไทยทุกวันนี้ รับอิทธิพลมาจากตะวันตก เห็นได้จากปรากฏการณ์ของศิลปะที่เคลื่อนไหวอย่างค่อยเป็นค่อยไปในสังคมไทย เนื่องจากสังคมของเราไม่ยอมรับความแตกต่างที่ปรากฏขึ้น คนไทยสนใจเฉพาะสิ่งแปลกใหม่ หรือเห่อเหิมตามค่านิยมตะวันตกที่ถูกยกย่องมาแล้วว่าดี จึงจะสร้างเป็นกระแสนิยมให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย แต่ถ้ามีสิ่งใหม่เกิดขึ้นในลักษณะ

คนไทยจะเห็นพ้องต้องกันว่าแปลกแยกแตกต่าง ช่วยกันตำหนิและมองในทางกลับกันกับสิ่งที่รับมาจากตะวันตก

ผู้เขียนได้มีโอกาสอ่านบทความในศิลปพิจารณ์ เรื่อง หรือศิลปะไม่สาดซัดไปสู่รากหญ้าชุมชน ของวิรุณ ตั้งเจริญ (มติชนสุดสัปดาห์:67)ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสนิยมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยไว้ว่า มีความหยาบทั้งการศึกษาและความรู้สมัยใหม่ที่แยกออกเป็นชิ้นเป็นส่วน ฉลาดหนึ่งอย่าง และไม่ฉลาดอีกหลายอย่าง สังคมแห่งการแสวงหาโภคทรัพย์ การพัฒนารูปธรรมในด้านเดียว เทคโนโลยี ข่าวสาร ต่างนำเสนอความหยาบ เต็มบ้านเต็มเมือง ผู้คนในสังคม คนรุ่นใหม่ ซึมซับความหยาบไว้มากมาย แล้วศิลปะช่วยลดความหยาบจริงหรือ อาจสรุปได้ว่า อย่างน้อยหรืออย่างเลวร้ายที่สุดแล้ว ศิลปะหลากหลายชนิดนั้น ก็ช่วยให้คนเราคิดคำนึง วนเวียนอยู่กับความไพเราะ ความประณีต จินตนาการ ความสวยงามขณะที่บ้านเราเมืองเรายังหาจุดสมดุลระหว่างศิลปะในอดีต ศิลปะร่วมสมัย และศิลปะหลังสมัยใหม่กันอยู่นั้น ศิลปะในประเทศอื่นๆกำลังพัฒนาก้าวล้ำไปก่อนหน้านี้แล้ว การสูญเสียค่านิยมในอดีตและยอมรับสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมโลกทุกเมื่อเชื่อวัน จะทำให้เกิดสิ่งประดิษฐ์ที่เราคาดไม่ถึง และแน่นอนการยอมรับของสิ่งใหม่นี้ อาจเกิดผลกระทบปรากฏการณ์ที่เราคาดไม่ถึง อีกมากมาย แต่นั่นคือ พลวัตรหรือวิถีชีวิตที่ต้องก้าวไปข้างหน้า

บรรณานุกรม

จันทนี เจริญศรี. (2545) **โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิภาษา.

น. หนู. (2544) **"รู้เรา-รู้โรค"** ชีวจิต ปีที่ 3 ฉบับที่ 59 (16 มีนาคม 2544) หน้า 13.

ประเวศ วะสี. (2545) วิถีมนุษย์ในศตวรรษที่ 21: สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษศ์วงค์.

ผู้ส่งออก ปีที่ 17 ฉบับที่ 387 ประจำปัศษ์หลังกันยายน 2546 หน้า 9-10.

วงศ์วิวัฒน์ ทัศนียกุล.(2546-2547) **"เรื่องเด่น"** ฉลาดซื้อ ปีที่ 10 ฉบับที่ 58 (ธันวาคม 46-มกราคม 47) หน้า 25-27.

วิรุณ ตั้งเจริญ.(2544) **จินตภาพ.** กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

_____ (2547) **ศิลปะหลังสมัยใหม่.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อีแอนด์ไอคิว

อรวรรณ คูหาเจริญ นาวายุทธ. (2545) **สัญญาณหายนะทางเลือก ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

รอยสร้างสรรค์

เมตตา ศิริสุข

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมาย บ่งชี้ให้เราในปัจจุบันได้มองเห็นชีวิตความเป็นมาที่ยาวนานของมนุษย์ ชีวิตที่เริ่มต้นอยู่อาศัยกับธรรมชาติ พัฒนา วิวัฒนาการกับส่งตัวเองให้เหนือกว่าสัตว์ร่วมแผ่นดินเดียวกัน โดยมีวัฒนธรรมเป็นการแสดงออกถึงกลุ่มชน มีภาษาเป็นสัญลักษณ์แทนการติดต่อสื่อสาร มีศิลปะซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั้งหลายบนโลกนี้ และศิลปะที่มีอยู่ในสายเลือดของมนุษย์มาเนิ่นนานทำให้มนุษย์สรรค์สร้างศิลปะต่าง ๆ ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จุดประสงค์ของการสร้างสรรค์แตกต่างกันไปตามบริบทรอบข้างที่ส่งผลกระทบต่อระบบและกระบวนการคิดของกลุ่มชนทั้งหลาย ซึ่งเป็นบ่อเกิดของศิลปะ วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นมาบนแผ่นดินนี้ มนุษย์นั้นเป็นสิ่งมีชีวิตเผ่าพันธุ์พิเศษ ที่นอกจากได้วิวัฒนาการทางกายภาพมาถึงจุดที่เหมาะสมของตัวเองแล้วมนุษย์ยังมีความสามารถในเรื่องภาษาและศิลปะ ซึ่งทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ชนิดเดียวที่มีวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นเช่นเดียวกับภาษาศิลปะ คือด้านหนึ่งเป็นการสร้างสรรค์ของมนุษย์ อีกด้านก็เป็นผลผลิตความพยายามของมนุษย์ที่จะอยู่ร่วมกันกับโลกธรรมชาติ สะท้อนโลกธรรมชาติหรือเข้าใจธรรมชาติ (ธีรยุทธ บุญมี. ความหลากหลายของชีวิตความหลากหลายทางวัฒนธรรม. 2546 : 341)

พื้นฐานการสร้างสรรค์ของมนุษย์โดยมากเกิดจากระบบคิดที่มีความเชื่อในสิ่งที่คิดคำนึงอยู่และยึดมั่นถือมั่น ปฏิบัติด้วยความศรัทธา ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันอันมหาศาลเกิดเป็นผลงานอันล้ำค่าแก่มวลมนุษยชาติ เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องราวในอดีตที่ผ่านมาจากผลงานศิลปะ ซึ่งหลงเหลือให้ชื่นชม ตระหนักถึงวิธีคิด ความศรัทธา ความ

เชื่อ ของคนแต่ละยุคสมัย หากแต่รูปแบบศิลปะที่เกิดขึ้นจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงทุกวันนี้ ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักการกบฏทางความคิด ขยับตัวเองออกจากกรอบประเพณี ความเชื่อแบบดั้งเดิม เพื่อก้าวเดินหน้าออกมาจากความเป็นไปไม่ได้ในอดีตและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อย่างกล้าหาญ และท้าทาย

ศิลปกรรมในอดีต มีความเป็นมาควบคู่กับประวัติศาสตร์แห่งการวิวัฒนาการของมนุษยชาติ นับตั้งแต่มนุษย์พวกแรกเกิดขึ้นบนโลก เริ่มต้นจากสภาพชีวิตที่ดำรงอยู่เยี่ยงอย่างสัตว์ มีความรู้เพียงเล็กน้อยแค่นำมาจากความชัดเจนหรือความทรงจำ นับเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิตเท่านั้น เมื่อรู้จักการนำเอาความรู้ที่เกิดจากปัญญาผสมผสานกับความรู้ที่ได้รับจากความชำนาญ ทำให้รู้จักคิดค้นสร้างเครื่องมือเครื่องใช้นอกเหนือไป จากอวัยวะที่มีอยู่ ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติจึงเริ่มขึ้น จากสภาพคล้ายสัตว์ซึ่งดำรงชีพอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามธรรมชาติที่กำหนดให้ เริ่มมารู้จักดัดแปลง ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาก่อให้เกิดการวิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ศิลปกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง กลายเป็นปัจจัยสำหรับการแสดงออกได้สะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ชีวิตความเป็นอยู่ การดิ้นรนต่อสู้ในสังคม ความรู้สึกนึกคิดต่อความงาม ความเชื่อในลัทธิปรัชญา ศาสนา เพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ เพื่อคลายความทุกข์ของชีวิต สิ่งเหล่านี้ปรากฏในผลงานศิลปกรรมทุกแขนง เป็นความรู้และอุทาหรณ์ให้คนในยุคปัจจุบันได้ศึกษาเรื่อยมา (กำจร สุนพงษ์ศรี ,ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก.2524 : 1)

จากภาพรวมของผลงานศิลปกรรมที่ปรากฏให้ศึกษาสามารถแบ่งคร่าว ๆ เพื่อลำดับความคิด ความเป็นอยู่ของคนในสังคม ได้ 3 ช่วงใหญ่ ๆ คือ ผลงานศิลปกรรมช่วงก่อนประวัติศาสตร์ ช่วงประวัติศาสตร์ และศิลปกรรมร่วมสมัย

ความเป็นมาที่ยาวไกลของมนุษย์จากเอกสารการศึกษามากมายที่บันทึกเพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาประวัติศาสตร์มอบให้เราได้ตระหนักถึงการเดินทางที่ยาวนานของเผ่าพันธุ์ มีการสืบทอดเชื้อสาย มาแต่ละยุคแต่ละสมัย ถ่ายทอดความเชื่อ รูปแบบประเพณี การดำเนินชีวิตรุ่นต่อรุ่นไม่ขาดสาย จากพื้นที่กว้างใหญ่บนแผ่นดินผืนนี้ การขยับขยายการกระจายตัวของกลุ่มชนในที่ซึ่งเหมาะสมกับภาวะที่จะมีชีวิตอยู่รอดได้เป็นเรื่องสำคัญ การตั้งแหล่งชุมชนจึงต้องอาศัยลักษณะทางภูมิประเทศที่ปลอดภัย มีอาหารเพียงพอ ชีวิตของกลุ่มชนที่

ต้องอาศัยพึ่งพิงธรรมชาติอย่างมากด้วยปัญญาที่ยังไม่สามารถจะเอาชนะหรือควบคุมสิ่งที่อยู่รอบข้างได้ การที่ธรรมชาติยังเป็นใหญ่และเป็นสิ่งที่คอยกำหนดวิถีการดำเนินของคนในยุคนี้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะทำให้คนในยุคสมัยนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับความลี้ลับในธรรมชาติ เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่สามารถมองเห็นพิสูจน์ได้ จากผลงานศิลปกรรมส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นหลักฐานให้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นกันไปต่าง ๆ นานานั้น เนื้อหาผลงานทั่วไปจะกล่าวถึงหลักในการดำเนินชีวิต เป็นภาพสะท้อนสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งส่งผลต่อระบบความเป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของสัตว์ ภาพการล่าสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรม และรูปแบบการดำรงชีพด้วยการล่าสัตว์ อาศัยถ้ำเป็นที่ซ่อนตัวจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

นั่นเป็นเพียงเนื้อหาส่วนหนึ่งที่ปรากฏขึ้นในผลงานศิลปกรรมช่วงก่อนประวัติศาสตร์ ยังมีผลงานที่ปรากฏให้เห็นถึงแนวความคิดที่เกี่ยวกับความศรัทธา ซึ่งเป็นความพยายามในการสร้างผลงานอย่างยิ่งยวด เพื่อให้ผลงานนั้นตระหง่านขึ้นมา ให้โลกได้รับรู้ถึงพลังความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ผู้สร้างแม้ว่าจริง ๆ ความคิดเบื้องต้นของผลงานเหล่านั้นคือสิ่งใดก็ตาม มนุษย์ปัจจุบันก็ยังทำได้แค่เพียงตั้งข้อสังเกตและสันนิษฐานเอง ว่าด้วยความมุ่งมั่นอันยิ่งใหญ่ ที่สามารถทำในสิ่งซึ่งแม้ปัจจุบันยังงงงวยได้นั้น อาจจะมิใช่เกิดจากแรงบันดาลใจที่เป็นพื้นฐานธรรมดาแน่ นอกจากแรงศรัทธา เพื่อตอบสนองความเชื่อใด ๆ แล้วต้องการให้บรรลุผลต่าง ๆ เหล่านั้น

แต่ก็ยังมีผลงานไม่น้อยที่บ่งบอกว่า มนุษย์เราอยู่คู่กับการสร้างสรรค์ประดิษฐ์มาช้านาน จากสิ่งที่ปรากฏให้เห็นซึ่งเป็นเครื่องใช้ไม้สอยในการดำเนินชีวิต เริ่มมีการสร้างเครื่องใช้ที่เป็นเครื่องปั้นดินเผา สำริด มีการประดิษฐ์ ตกแต่งลวดลาย ทั้งที่เพื่อให้เกิดความงามหรือรับใช้ความเชื่อทั้งหลาย แต่สิ่งเหล่านั้นก็ทำให้เห็นว่ามนุษย์มีเวลาว่างมากพอที่จะสร้างสรรค์ และประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับชีวิตมากขึ้น

ยุคก่อนประวัติศาสตร์ยังคงมีบรรยากาศทางวิชาการไม่ขัดเจน เพราะยังขาดหลักฐานอยู่อีกมากใช่แต่เท่านั้น จุดประสงค์ในการแสดงออกซึ่งมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์สร้างศิลปกรรมต่าง ๆ ขึ้นก็ยังไม่มีผู้ให้คำตอบชัดแจ้ง บางท่านมีความเห็นว่า ศิลปะได้เน้นให้เห็นถึงทัศนคติและความสนุกสนานของชีวิต เป็นจิตสำนึกแห่งความต้องการที่จะลอกเลียนบันทึกภาพสัตว์ต่าง ๆ ขึ้นมา

บางท่านเห็นว่า เกิดจากแรงกระตุ้นทางด้านกามารมณ์อันละเอียดอ่อนของมนุษย์ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดออกมาเป็นการสร้างสรรค์อย่างมีศิลปะ บางท่านก็ให้ความเห็นว่าเกิดจากการมีอารมณ์คล้ายเด็ก ซึ่งต้องการแสดงความคิดความรู้สึกออกมาเป็นภาพ บางท่านก็ว่าเป็นเพราะความเชื่อถือในสิ่งเร้นลับในเรื่องของความตาย เรื่องของความต้องการดำรงชีวิตอันอุดมสมบูรณ์ และเรื่องความเกรงกลัวต่อบาปกรรมที่ตนเองกระทำไป อย่างไรก็ตามคนในยุคนั้นได้สร้างศิลปกรรมซึ่งได้ผลสูงทั้งรูปแบบและการแสดงออกดุจดังนำเอาพลังอันเร้นลับของสากลจักรวาลมาอยู่ภายใต้ การควบคุมของพวกเขาได้อย่างน่าพิศวง (กำจร สุนพงษ์ศรี.ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก , 2523: 23)

ผลงานในยุคช่วงก่อนประวัติศาสตร์ มีกระจายอยู่ตามพื้นที่อุดมสมบูรณ์และแหล่งแม่น้ำสำคัญทั่วโลก แต่ก็ยังสรุปได้เด็ดขาดลงไป ว่าแท้จริงแล้วความคิดเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นมีจุดประสงค์เพื่อสิ่งใด เพราะไม่มีหลักฐานใดนอกจากหลักฐานที่ปรากฏให้ศึกษาเท่านั้น บทวิเคราะห์จึงอยู่บนพื้นฐานของความน่าจะเป็น ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ทุกทางที่เราคิดค้น หรืออาจจะไม่ถูกสักแนวความคิดเลยก็ได้ แต่ร่องรอยของการสร้างสรรค์ที่ปรากฏก็ทำให้เราเข้าใจได้อย่างหนึ่งว่าแท้จริงแล้วมนุษย์ทุกผู้ทุกนามสามารถสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ได้ไม่ว่าจะด้านไหนก็ตาม ซึ่งเป็นคุณค่ายิ่งใหญ่เกินจะประเมินค่าดีความ

จากช่วงก่อนประวัติศาสตร์ที่มนุษย์ดำรงตนอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของธรรมชาติ มีความเชื่อและระบบคิดของกลุ่มเป็นตัวกำหนดทิศทาง และรูปแบบของศิลปกรรม ด้วยความที่เป็นช่วงแห่งการพัฒนา เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนจากภาวะที่เป็นอยู่อย่างสัญชาติญาณไปสู่ความเป็นอารยะ สัญลักษณ์ เพื่อใช้แทนค่าและสื่อความหมายเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อมนุษย์เริ่มใช้และนำมามีบทบาทมากขึ้นในสังคมที่ขยายอาณาเขตกว้างใหญ่ กว่าเดิม โลกจึงก้าวเข้าสู่ความเป็นยุคแห่งประวัติศาสตร์ เมื่อเริ่มมีการใช้อักษรในการติดต่อสื่อสารและบันทึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือจารึกอักษรเหล่านั้น เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความเชื่อ ศรัทธาในศาสนาต่าง ๆ ด้วยสัญลักษณ์ที่ปรากฏเป็นหลักฐานสำคัญทำให้คนในยุคปัจจุบันพยายามจะศึกษาตีความกับภาษาและสัญลักษณ์เหล่านั้นเพื่อให้ทราบถึงความคิดผู้คนในยุคสมัยนั้น ซึ่งแน่นอนว่าภูมิปัญญาเหล่านั้นย่อมส่งผลให้เกิดต่อคุณค่าทางศิลปกรรมในยุคนี้เป็นอย่างมาก

เก็บมาฝากจากลาสเวกัส

ศรีศิลป์ เอมเจริญ

เมืองกลางทะเลทรายที่มีเสน่ห์ดึงดูดนักแสวงโชคจากทั่วทุกมุมโลกให้มาสัมผัสกลิ่นอายของอบายมุข และการพนัน เป็นสิ่งเชิญชวนชั้นดี ตึกอาคารต่าง ๆ ล้วนตกแต่งประดับประดาให้สวยงามราวกับเป็นเมืองมายา อยู่ที่ลาสเวกัสเพียงเมืองเดียวก็เปรียบเสมือนได้ไปเยือนทั่วมุมโลก เพราะที่นี่มีสถานที่สำคัญหลายแห่งรวมกันอยู่ ซึ่งมีตั้งแต่ปีรามิด สฟิงค์ ตึกจากนิวยอร์คซิตี้พร้อมเทพีสันติภาพ คลองเวนิสกับเรือโปเกดอนอันลือชื่อ หอไอเฟลจากปารีส ล้วนจำลองได้อย่างสวยงาม โรงแรมต่าง ๆต่างประกวดประขันเพื่อดึงลูกค้า สำหรับคนทำงานศิลปะอย่างเราๆ ท่าน ๆ ก็คงหนีไม่พ้นเรื่องหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ศิลปะหรืออาร์ตแกลเลอลีเป็นแน่แท้ หลังจากที่ตื่นตาตื่นใจกับแสงสียามค่ำคืนที่สว่างราวกับกลางวันจนเต็มอิ่ม ก็เริ่มสอดส่ายสายตาหาที่เสพงานศิลปะ และก็นับเป็นความโชคดีอย่างมากสำหรับคออิมเพรสชันนิสต์ เพราะที่โรงแรมบัลลาจิโอ (Bellagio Gallery of Fine Art) กำลังเปิดแสดงงานของบิดาอิมเพรสชันนิสต์ คือ โมเนต์ อยู่พอดี งานชุดนี้นำมาจาก Museum of Fine Arts , Boston (งานแสดงไปจนถึงวันที่ 9 มกราคม 2005 ถ้าใครอยากชมบินไปดูได้นะยังทัน) สาวอิมเพรสฯอย่างเราดีใจจนเนื้อสาวเต้น (เคยมีคนตั้งฉายาให้ว่าเป็นสาวอิมเพรสฯเพราะชอบงานอิมเพรสชันนิสต์มากแบบเข้าไส้แต่ข้อเท็จจริง คือ เค้าบอกว่าถ้ามองเราให้สวยต้องหรี่ตามองแล้วจะสวยแบบลักษณะของงานอิมเพรสมากกว่า.....แป่ว...) ค่าเข้าชม 15 $ คูณกับค่าเงินบาทเรา (41 บาทเท่ากับ 1 $)ก็ปาเข้าไป 615 บาทบวกภาษีอีกก็ตกราวคนละ700บาทนั่นแหละ นึกสะท้อนในใจ เมืองนอกขนาดเสียเงินเข้าชมงานตั้งแพงคนยังต่อคิวชมส่วนบ้านเราให้ดูกันฟรี ๆ คนยังไม่ค่อยอยากมองเลย (...เศร้า) มาเข้าเรื่องต่อดีกว่าหลังจากซื้อบัตรเข้าชมแล้วจะมีพนักงานอีกหนึ่งคนคอยแจก

หอไอเฟลที่จำลองได้อย่างสวยงามทำให้รู้สึกเหมือนอยู่ที่ปารีสเลย

น้ำพุเต้นระบำช่วงเวลาจบเพลงมีความสูงจนตะลึง !!

อุปกรณ์สำหรับฟังซึ่งไม่ค่อยจำเป็นนัก สำหรับคนที่ภาษาอังกฤษแตกฉานเช่นเราเพราะฟังเท่าไหร่ก็เกือบเข้าใจทุกที ภายในห้องมียามคอยดูแลความปลอดภัย (ของงาน) พร้อมคอยสอดส่องไม่ให้ผู้ชมเข้าใกล้งานเกินไป (ลมหายใจคงทำให้สีกร่อนได้ !) หรือแตะต้องงาน เท่าที่สังเกตจะเห็นได้ว่าพวกฝรั่งมีมารยาทในการดูงานมาก งานที่นำมาโชว์มี 22 ชิ้นโดยประมาณ เริ่มจากงานของ pissaro, renoir , sisley จากนั้นจึงเป็นงานของmonet ตั้งแต่ปีแรก ๆ ตามลำดับค.ศ.มาเรื่อย ๆ ผลงานแต่ละชิ้นเป็นผลงานที่เราคุ้นตาดีอาทิเช่น Grainstack (Sunset), The Water Lily Pond , Rouen Cathedral Fa?ade and Tour dAlbane (Morning Effect)ฯลฯ ส่วนเรื่องความงามของภาพคงไม่ต้องพูดถึงเพราะเราเห็นว่าในหนังสือสวยแล้ว งานจริงต้องคูณความงามเพิ่มไปอีกหลายเท่า รู้ว่าความวิจิตรของภาพสร้างความตื่นเต้นให้กับสาวอิมเพรสฯได้เป็นอย่างดี ไม่น่าสงสัยเลยว่าทำไมงานที่ผ่านมาร่วมร้อยกว่าปีแล้วยังส่งอิทธิพลให้กับคนทำงานศิลปะจวบจนถึงทุกวันนี้ "ศิลปะยืนยาว คนอายุสั้น" จริงๆ นอกจากจะมีผลงานชิ้นเยี่ยม ๆให้ชมแล้ว บริเวณทางออกจากห้องแสดงได้ทำ Gallery Store สินค้าที่จำหน่ายมีตั้งแต่หนังสือศิลปะของศิลปินดังของโลก โปสการ์ด ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้รูปผลงานของโมเนต์พิมพ์อย่างดี (สีสวยใกล้เคียงกับสีในหนังสือมาก) รวมไปถึงของอีกมากมายที่มีทั้งความงามและราคาที่งามควบคู่กันไป ส่วนพิพิธภัณฑ์ศิลปะอีกแห่งที่ได้เยี่ยมชมมีชื่อว่า Guggenheim Hermitage Museum ถ้าต้องการที่ฟัง (Audio)ต้องเพิ่มเงินอีก 4 $ เน้นการโชว์ผลงานศิลปะโดยติดป้ายที่มีขนาดใหญ่มากบนตัวอาคารแต่เข้าไปแล้วค่อนข้างเสียความรู้สึกเพราะผลงานมีน้อยกว่าที่คิดเอาไว้มากค่าเข้าชมอัตราเดียวกันคือ15เหรียญ ผลงานที่แสดงเป็นงานยุค ค.ศ.15-ค.ศ.19 แต่ละห้องแบ่งเป็นหมวดหมู่ มีเรื่องของ Music&Dance , Celebration&caf? Society, Gaming&Sport, Flirtation&Romance ผลงานเป็นของศิลปินที่มีชื่อเสียงอาทิเช่น ปีกัสโซ เฮนรี รุสโซ ออกัส โรแดง แต่

ที่เห็นจะประทับใจนอกเหนือความคาดหมายอย่างมากคือมีผลงานของตูลูส โลเตรค (เป็นศิลปินที่ทำวิจัยอยู่) งานนี้เลยต้องดูกันชนิดที่เรียกว่าเพ่งพิศพินิจพิเคราะห์กันเลยทีเดียว ศิลปินในเมืองลาสเวกัสนี้ถ้าจะให้ดีต้องมีอาชีพสารพัดช่างด้วย เพราะค่าใส่กรอบรูปที่นี่แพงมาก แค่ใส่กรอบแบบปิดข้างธรรมดาไม่มีการ์ดยังมีราคาถึง300เหรียญคิดเป็นเงินไทยยิ่งน่าใจหายไม่เช่นนั้นคงต้องหาแม่ยก พ่อยก แต่ถ้าหาไม่ได้คงต้องเปลี่ยนอาชีพแน่นอน เมื่อดูงานศิลปะไปแล้วให้ครบรสต้องหยิบเครื่องมือหากินมาตวัดลายพู่กันเสียสามตลบให้หายคันมือ หลังจากที่ได้นัดหมายกับไกด์จำเป็น (น้องเขยของศิลปินแห่งชาติ ดร.กมล ทัศนาญชลี)ผู้มีใจเป็นศิลปินเช่นกัน นัดแนะเรียบร้อยจึงพากันเดินทางไปวาดรูป เป้าหมายของการเดินทางคือ Bryce CanyonและZion ใช้เวลาเดินทางจากลาสเวกัสประมาณ 3 ชม. ส่วนความยิ่งใหญ่เรียกได้ว่าเป็นน้อง ๆของ Grand canyon งานนี้มีผิดคิวเล็กน้อยเนื่องจากในลาสเวกัสมีสภาพอากาศที่ร้อนมาก เราจึงประมาทในเรื่องของดินฟ้าอากาศ (ทั้งๆ ที่มีคนเตือนให้เอาเสื้อกันหนาวไปด้วยเพราะอาจเจออากาศหนาวแต่ก็ยังเอาไปเพียงเสื้อคลุมบาง ๆ) เป็นที่น่าประหลาดใจยิ่งนักเพราะเมื่อออกจากเมืองลาสเวกัสได้ไม่นาน ทิวทัศน์ข้างทางจากที่เป็นทะเลทราย ภูเขาที่มีเพียงต้นหญ้าแห้งๆ พอเข้าเขตรัฐใกล้เคียงเราก็ได้เห็นต้นไม้ใหญ่น้อย ทุ่งกว้างที่มีสีเขียวสุดลูกหูลูกตา วัวควายกำลังกินหญ้าอย่างเอร็ดอร่อย (สงสัยว่าจะเป็นหญ้าอ่อน)เมื่อได้เห็นวัวของเมืองฝรั่งนี้ก็ทำให้คิดว่าอากาศที่นี่คงร้อนมาก ๆ เพราะวัวแต่ละตัวมีสีผิวที่ดำสนิทจริงๆ (?) ขณะขับรถขึ้นเขาสองข้างทางเต็มไปด้วยต้นสนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับความสูงของเขาที่เรากำลังขึ้น ต้นไม้เริ่มมีสีออกเหลือง สีส้ม ยิ่งพอใกล้ถึงด้านบนของภูเขาต้นไม้ยิ่งมีสีที่สวยมากใบไม้ทั้งต้นเป็นสีเหลืองสด (Lemon Yellow , Cadmium Yellow) ดูทิวทัศน์ข้างทางทำให้นึกถึงงานของอ.ประกิต(จิตร) บัวบุศย์มาก ด้วยความงามของบรรยากาศข้างทางทำให้สาวอิมเพรสฯระงับความตื่นเต้นไม่ได้จนไกด์ของเราต้องจอดรถให้ชมธรรมชาติอย่างใกล้ชิด (เชื่อว่าคนทำงานศิลปะทุกคนถ้าได้เห็นภูเขาทั้งลูกปกคลุมไปด้วยไม้ใหญ่สีเหลืองพราวจนดูสว่างไสวอย่างกับท้องฟ้ายามอัศดงก็ต้องตื่นเต้นเช่นกัน) พอออกจากตัวรถก็ต้องตกใจเพราะลมพัดแรงมากๆ อากาศเย็นจนรู้สึกหนาวต้องรีบหยิบเสื้อคลุมมาใส่ ระหว่างการเดินทางที่น่าตื่นเต้นนี้มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ทำให้คิดถึงเมืองไทยมากคือตลอดเส้นทางนั้นหาห้องน้ำ(สุขา)ได้ยากมากขนาดปั๊มน้ำมันยังไม่มีห้องน้ำเลย (ไม่ยักเหมือนปั๊มน้ำมันบ้านเราที่มีบริการห้องน้ำเกือบทุกปั๊ม) จะมองหาดงข้างทางก็ต้องเสี่ยงกับงูหางกระดิ่ง ดังนั้นเชื่อได้เลยว่าคนที่นี่ไม่มีทางผิดศีลข้อที่1 ที่ว่าห้ามฆ่าสัตว์เป็นอันขาดเพราะไม่มีการไปยิงกระต่ายหรือยิงกระรอกแน่นอน

เมื่อถึง Bryce canyon ทุกคนต่างชะงักงันกับอากาศที่เย็นเสียจนมือแข็ง ลมพัดแรงปะทะจนหน้าชา เราพากันทดสอบความแข็งแกร่งของร่างกายโดยเดินลงไปสู่หุบเขาเบื้องล่างที่มีระยะทางเพียง 2.5 ไมล์ ถ้าจำไม่ผิด (1 ไมล์เท่ากับ 1.6 กม.) ช่วงขาลงทุกคนต่างเพลิดเพลินกับความงามของหุบเขา จนถึงพื้นล่างมีต้นสนขึ้นประปราย เมื่อได้สัมผัสเบื้องล่างของหุบเขาแล้วเราจึงพากันเดินกลับ ขณะที่ลากสังขารขึ้นสู่จุดหมายก็เกิดอาการหมดแรงแบบกระทันหัน ใจเต้นระรัว เป็นจังหวะละติน หน้าที่อ้วนบานเป็นกระด้งเริ่มหดเหลือสองนิ้วเมื่อมองไปสู่ยอดเขา เพราะเกรงว่าขาอันหนักอึ้งนั้นจะพาไปไม่ถึงยอดเขา กว่าจะขึ้นถึงที่หมายได้ก็ใช้เวลากันมากโข แต่เราก็รู้สึกว่าได้มาถึง Bryce canyon จริง ๆแบบลืมไม่ลงกันเลย ใกล้ค่ำเต็มทีระหว่างขับรถลงจากเขาฝนเริ่มตก อากาศยิ่งเย็นขึ้นอีก ขณะรถแล่นผ่านสายฝนก็ต้องชะลอรถอย่างกระทันหันเพราะมีครอบครัวกวางวิ่งผ่านหน้ารถ (ดูจากขนาดจึงคาดเดากันว่าเป็นพ่อกวาง แม่กวางกับลูกอีก3 ตัว)วิ่งหายเข้าไปในป่า ค่ำนี้เราหาที่พักกันใกล้ ๆ กับZion เพื่อถึงรุ่งเช้าจะได้เดินทางไปวาดรูปกันเสียที

ด้วยอากาศที่เปลี่ยนอย่างรวดเร็วทำให้เป็นไข้แต่เราก็กัดฟันสะบัดพู่กันบรรเลงภาพ หลังจากได้ละเลงไปหลายภาพสมความตั้งใจ ธรรมชาติที่แสนยิ่งใหญ่และงดงาม ภูเขาที่ฝังร่องรอยจากสายน้ำ สายลมที่โหมซัดเซาะผสานเข้ากับกาลเวลาทำให้เกิดริ้วรอยที่งดงาม ทุกสิ่งทุกอย่างถูกตราตรึงไว้ในความทรงจำ กว่าเราจะกลับจาก Zion ก็เย็นย่ำพอควร เส้นทางกลับนั้นเราผ่านร้านอินเดียนแดงหลายร้านจึงพากันแวะชมของสวย ๆ งาม ๆหวังจะได้ของฝากจากถิ่นอินเดียนแดงแต่เมื่อดูราคาแล้วก็ต้องถอยหลังไปตั้งหลักห่าง ๆ เพราะราคาค่อนข้างแพงเรียกว่าของถูกใจแต่ไม่ถูกเงิน แต่ถึงกระนั้นก็กัดฟันซื้อจนได้ (โชคดีที่มีสปอนเซอร์ไปด้วย ไม่งั้นอดแน่)เมื่อได้เสียตังค์กันจนสบายใจก็ได้เวลากลับลาสเวกัสกันเสียที

เวลาผ่านไปไวเหมือนโกหก ใกล้ถึงวันเดินทางกลับเมืองไทยแล้วระยะเวลา 1เดือนได้เห็น ได้สัมผัสกับหลายอย่างที่น่าจดจำ ช่วงสัปดาห์สุดท้ายเป็นช่วงที่ต้องหาของฝากบรรดาญาติสนิทมิตรสหาย ของที่นี่ส่วนมากMade in China จะหาของที่ Made in USA ได้ไม่ง่ายนัก แต่ถึงจะMade in ที่ไหนก็ตามราคาก็เป็นของที่นี่อยู่ดี ดังนั้นหลายอย่างที่จับแล้วต้องรีบวางเพราะราคาโหดพอตัว นักศึกษาศิลปะจนๆ เลยได้แต่ซื้อจำพวกของที่ระลึก(souvenir) เพราะราคาพอคุยกันได้เท่านั้นถึงเวลากลับเมืองไทยเสียที ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ไม่สุขใจเท่าบ้านเรา จริง ๆ (นะจะบอกให้)

จากศิลปะชาวบ้านสู่กระแสโพสต์โมเดิร์น

ศุภริน ทิพย์ธนสาร

เรื่องของศิลปะเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ทุกคน ถึงแม้จะมีเพียงจำนวนน้อยที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์ หรือเป็นผู้ผลิตถ่ายทอดผลงานศิลปะได้ แต่คนส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถจะเป็นศิลปินหรือทำงานเกี่ยวกับศิลปะย่อมเป็นผู้บริโภคผลงานศิลปะในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในทุกแขนง และทุกสาขาวิชาของศิลปะที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นภาพเขียน ภาพยนตร์หรือแม้กระทั่งงานโฆษณาบนรถประจำทางย่อมเกิดสภาพรู้คิดตามความรู้ความเข้าใจและความสามารถแต่ละบุคคล

ศิลปะในสังคมไทยสมัยก่อนที่ได้รับผลกระทบจากสังคมอุตสาหกรรมตะวันตกแบ่งเป็นศิลปะชั้นสูงของชาวเมือง กษัตริย์ ผู้มีอำนาจทางการเมืองการปกครองซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เหนือกว่ากลุ่มชนชั้นกรรมาชีพหรือชาวบ้านทั่วไปที่มีสังคมอยู่ในชนบท และมีศิลปะแบบชาวบ้านงานฝีมือซึ่งแตกต่างจากศิลปะชั้นสูงของชาวเมือง ทั้งในรูปแบบ สื่อวัสดุ แนวคิดรวมทั้งกระบวนแบบที่ใช้ในการนำเสนอ

แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไปเมื่อสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนเป็นแบบสมัยใหม่ที่มีวิธีการนำเสนอและการถ่ายทอดที่ตามแบบสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น ๆ ในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไปเรื่อยมาทำให้ศิลปะทั้งที่เป็นประเภทชั้นสูงของชาวเมือง กษัตริย์ และศิลปะประเภทชาวบ้านของชาวชนบทก็ปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขใหม่

ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของสภาพสังคม ตัวบุคคลและสถาบันเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันกษัตริย์ ซึ่งเป็นผู้นำศิลปะและศิลปินตะวันตกเข้ามาสู่ราชสำนัก ส่วนสถาบันการศึกษาศิลปะยุคแรกก็มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ความสามารถทางศิลปะสากลและศิลปะสมัยใหม่ออกไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยเยี่ยงอารยประเทศ สถาบันการศึกษาศิลปะเป็นแหล่งบ่มเพาะศิลปินสมัยใหม่คนสำคัญ ๆ ของไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อศิลปินสมัยใหม่ ซึ่งสร้างสรรค์ศิลปะโดยสะท้อนให้เห็นปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ คือ ปัจจัยการเมือง สังคม ปรัชญา ความคิด วิทยาศาสตร์ ประสบการณ์ สื่อวัสดุและอุปกรณ์

ทั้งนี้เนื่องจากศิลปะเป็นส่วนหนึ่งอันสำคัญของวัฒนธรรมอันดี และเกิดขึ้นเพื่อความสันติสุขของสังคมแต่ละยุคสมัย เพื่อแสดงและบันทึกสภาพการแสดงออกของสังคม สร้างความรู้สึกความพึงพอใจต่อสังคมด้านการเป็นอยู่และทางด้านจิตใจของสังคมส่วนรวมพร้อมกันไป

การสร้างสรรค์ในยุคต่อ ๆ มามีการรวมตัวกันของกลุ่มศิลปินที่มีแนวความ

คิดหรือการแสดงออกใกล้เคียงกัน เพื่อนำเสนอผลงานให้เป็นที่ชื่นชมมากขึ้นกว่าการแสดงตามหอศิลป์อย่างยุคก่อน การพัฒนาทางด้านศิลปกรรมของไทยยังคงดำเนินต่อไปตามกระแสไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตก แต่ศิลปินไทยก็จำเป็นที่จะต้องรู้จักเลือกสรร และประยุกต์เข้ากับของเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้มีกลิ่นอายของกระแสวัฒนธรรมที่ยาวนาน แต่ก็ไม่ปิดกั้นที่จะก้าวเข้าสู่ศิลปะสมัยใหม่อย่างสากลเช่นกัน

จากอดีตถึงปัจจุบันวงการศิลปกรรมไทยนั้นบ่งบอกให้รู้ถึงสังคมที่มีวัฒนธรรมความเชื่อต่าง ๆ และผลงานเหล่านี้ยังแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมในยุคสมัยที่แตกต่างกัน การพัฒนาจากสังคมครอบครัวสู่สังคมเมืองที่ใหญ่ขึ้น การติดต่อค้าขายกับต่างชาติทำให้คนในสังคมรับเอาอารยธรรมจากต่างประเทศเข้ามาสู่ชุมชนส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรมและสภาพความเป็นอยู่ ซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลกที่ไทยเราจะเป็นกลุ่มชนที่สามารถจะรับเอาศิลปะและวัฒนธรรมจากที่ต่าง ๆ มาผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมของตนจนกลายเป็นผลงานที่มีคุณค่าและมีลักษณะเฉพาะเด่นชัด

การที่ศิลปกรรมของไทยจะก้าวสู่ศิลปกรรมสมัยใหม่หรือก้าวสู่การสร้างสรรค์ผลงานในอนาคต เราจำเป็นต้องศึกษาผลงานจากอดีตที่ผ่านมา และมองปัจจุบันให้ทันว่าสภาพสังคม เวทีศิลปกรรมของโลกก้าวไปทางไหนและวิเคราะห์ต่อไปว่าทิศทางในอนาคตควรจะเป็นเช่นไร เพื่อเป็นพื้นฐานที่แข็งแรงในการสร้างงานของศิลปินต่อไป ซึ่งอนาคตข้างหน้าอาจจะเป็นผู้นำบ้าง แทนที่จะเป็นผู้ตามและเลือกสรรมาประยุกต์ดังเป็นที่ผ่านมาในอดีต

ที่ผ่านมาโดยเฉพาะนับแต่ปี พ.ศ. 2500 ที่เป็นยุคจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คนไทยและประเทศที่ถูกเรียกว่า "ด้อยพัฒนา" ถูกอเมริกาและตะวันตก ยัดเยียดความเชื่อว่าโลกต้องพัฒนาไปในทางเดียวกัน จะพัฒนาด้วยตนเอง ไปในทางอื่นไม่ได้เพื่อที่ชาติอื่นต้องเดินตามโดยมีตะวันตกเป็นผู้เดินนำหน้าเท่านั้นและย้ำด้วยการสร้างภาพว่า อารยธรรมของตน (ตะวันตก) มีลักษณะพิเศษทำให้เกิดความเจริญทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง เศรษฐศาสตร์ สังคม ฯลฯ และหากเดินตามพวกตนทุกคนจะยิ่งก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

ธีรยุทธ บุญมี ได้พูดถึงประเด็นข้อนี้ไว้ว่า ความพิเศษ ที่ตะวันตกพยายามบอกชาวโลกนั้นมีรากฐานมาจากการเลียนแบบ การคัดลอก การเก็บข้อมูลจากอารยธรรมของอาณาจักรทางเอเชีย ที่มีมาก่อนหน้าตนเอง เช่น อิสลาม จีน อินเดีย หรือแอฟริกาใต้ เป็นต้น

การที่จะทำให้เกิดความคิดใหม่เกี่ยวกับรูปแบบของศิลปกรรมที่ถูกสร้างขึ้น

มาโดยไม่ยึดติดกับแนวเดิม การถ่ายทอดรูปแบบตามความรู้สึกของศิลปินในช่วงสมัยนั้น ๆ ต้องมีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และสภาวะทางเศรษฐกิจร่วมอยู่ด้วย

กระแสศิลปะที่ก่อความตื่นตัวทางความคิด กระบวนการรวมทั้งกระบวนทัศน์ในการสร้างสรรค์ศิลปะแบบใหม่นี้ คือ กระแสศิลปะแบบโพสต์โมเดิร์น (Postmodern)

Postmodern คืออะไร เป็นเรื่องยากที่จะอธิบายความหมายอย่างตรงตัว ถ้าจะตีความอย่างหยาบ ๆ "Post คือ หลัง" และ "Modern คือ สมัยใหม่" ดังนั้น "Postmodern" ก็คือ "หลังสมัยใหม่" ฉะนั้นจะเข้าใจ "Postmodern" ก็ต้องเข้าใจ "Modern" เสียก่อน

แนวคิดแบบ "โมเดิร์น" เชื่อว่ามนุษย์เป็นนายของตนเองหรืออัตบุคคล (Subject) มนุษย์มีเจตจำนงเสรีที่จะรังสรรค์ประโยชน์สุขแก่ตนเอง และประโยชน์สุขเหล่านี้จะสะท้อนออกไปสู่สังคม เครื่องมือที่มนุษย์ใช้ทำการคือ หลักเหตุและผล ซึ่งถือว่าเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ และช่วยให้มนุษย์เข้าถึงแก่นแท้ (Essence) ของสรรพสิ่งได้ สามารถแบ่งสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นหมวดหมู่ได้เพื่อทำการศึกษา และสร้างความรู้ สมการต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อไขความลับของโลก จัดการปกครอง การผลิต และสร้างเทคโนโลยีต่าง ๆ ขึ้นมา

จากความรู้เหล่านี้ นักคิดโมเดิร์นเชื่อว่า ถ้าเขามีเพียงสมการเดียวที่ครอบคลุมเปรียบเสมือนกฎแห่งจักรวาล จากสมการนี้ไม่ว่าจะมีตัวแปรเท่าใดก็ตาม เขาสามารถแก้สมการนั้นได้หมด แนวคิดดังกล่าวมุ่งไปสู่การค้นหาความรู้แบบทั้งหมด (Totality) หรือความรู้แบบองค์รวม (Holistic)

จากแนวคิดข้างต้น นักคิดสายโพสต์โมเดิร์น มองว่าโดยตัวของสมการแล้วมันไม่ผิด แต่ว่าตัวแปร (Factor) ที่มีอยู่ในโลกนี้มันมีมากมายจนมีค่าเป็นอนันต์ (Infinity) นี่คือข้อจำกัดของมนุษย์กับความใหญ่โตซับซ้อนของจักรวาล การกำหนดล่วงรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ นั้นทำไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างซับซ้อนเกินไป มันจึงเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความสามารถของมนุษย์ เมื่อเป็นเช่นนี้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสรรพสิ่งจึงกำหนดไม่ได้

กล่าวคือ โลกยุคโมเดิร์น เป็นการบรรยายถึงโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงใหญ่ในเรื่องของความรู้ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เรื่องเศรษฐกิจ คือ เป็นเศรษฐกิจแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมนิยม ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาขึ้นของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และยังหมายถึงระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย แบบที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มีแนวคิดเรื่อง สิทธิเสรีภาพ การแสดงออก การ

เป็นอธิการ (Subject) ของความรู้ คุณธรรม พฤติกรรม การกระทำของคน คนต้องรับผิดชอบความรู้หรือการกระทำของตัวเอง

ลักษณะเช่นนี้ของโมเดิร์น มีพื้นฐานจาก 2 ส่วน หนึ่งคือ ถูกผลิตจากนักคิดหรือวัฒนธรรมของตะวันตก แต่ทั้งนี้ถ้าโดยประวัติศาสตร์แล้วก็ต้องบอกว่าเกิดจากการหยิบยืมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือความคิดบางส่วนจากโลกมุสลิม จากเกาหลี จากอินเดีย เปอร์เซีย ฯลฯ อีกทีหนึ่ง ประการที่สอง ก็คือ ความรู้แบบตะวันตกพยายามที่จะอ้างตัวเองว่าเป็นสากลที่ใช้ได้ทั่วไป เป็นความถูกต้องกับมนุษย์ทุกคน

เพราะฉะนั้นความคิดแบบนี้ก็เป็นความคิดอันเป็นพื้นฐานเพื่อสร้างความชอบธรรมให้ตะวันตกในการจะออกไปทำในสิ่งที่เรียกว่าภารกิจสร้างความศิวิไลซ์ (Civilizing Mission) หรือภารกิจในการไปพัฒนาให้คนอื่นเจริญ หลังจากที่การล่าอาณานิคมถูกต้านทาน จนประเทศอาณานิคมทยอยได้รับเอกราชเมื่อกลางศตวรรษจึงต้องเปลี่ยนการเข้าไปมีบทบาทในประเทศเหล่านั้นในนามของการพัฒนา

การปรากฏตัวของแนวคิด Postmodern หรือ POMO นี้ เริ่มขึ้นประมาณปี 1970 ในยุโรป นักคิดสายนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวฝรั่งเศส จากนั้นไปเฟื่องฟูในอเมริกาและเผยแพร่ไปทั่วโลก เป็นมโนทัศน์ที่มีรูปแบบ และลีลาทางศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงจุดเปลี่ยนของศตวรรษที่ 20

กระแสหลังสมัยใหม่นี้คือการตั้งคำถามกับโมเดิร์น ทำให้เราสามารถหวนกลับไปมองสังคมโมเดิร์นหรือพฤติกรรมที่ผ่านมาของมนุษย์ หรือความคิดความเชื่อของเราอย่างเป็นอิสระมากขึ้น ทำให้หลุดพ้นจากกรอบ สมมติฐานแบบโมเดิร์น อย่างเช่น ปรัชญาความเป็นสากล ปรัชญาความก้าวหน้า หรือปรัชญาประเภทที่ต้องมีแก่นแท้มั่นคง ถาวร เป็นอมตะ ซึ่งเอามาจากคริสต์ศาสนา เรื่องวิญญาณ เรื่องพระเจ้า หรือจากกรีกที่เรียกว่า ภาวะอุดมคติ เป็นต้น เพราะฉะนั้นตัวปรัชญาโพสต์โมเดิร์น จึงเป็นตัวปรัชญาที่แย้งกับความเป็นสากล หรือความเป็นแก่นแท้ที่ขัดแย้งไม่ได้ ล้มล้างไม่ได้ ถกเถียงไม่ได้

หลายคนเมื่อได้ยินคำว่า โพสต์โมเดิร์น ก็มักนึกถึงคำว่า "ความหลากหลาย" (Pluralism) ในแง่ความคิด ความเชื่อที่ว่าไม่มีผิดไม่มีถูกอย่างแท้จริง แม้คำนิยามเช่นนี้จะไม่ผิดแต่ก็ไม่สมบูรณ์นัก เพราะในบริบทของศิลปะนั้นคงต้องไม่ลืมว่าความหลากหลายที่ "โพสต์โมเดิร์น" แสวงหาแท้จริง ก็คือ ความพยายามอย่างหนึ่งที่จะลบเลือนช่องแบ่งระหว่าง "ศิลปะชั้นสูง" กับ "ศิลปะชั้นต่ำ"

ต่อเรื่องนี้ โวล์ฟกัง เวลช (Wolfgang Welsch)นักทฤษฎีโพสต์โมเดิร์นของเยอรมนีให้คำจำกัดความของ โพสต์โมเดิร์น เอาไว้ว่า "ปรากฏการณ์โพสต์โมเดิร์น

เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการนำภาษา รูปแบบ และวิธีการที่แตกต่างหลากหลายมาใช้ร่วมกัน ทั้งนี้ มิได้หมายถึงความหลากหลายของแนวทางหรือรูปแบบของงานชิ้นต่างๆ ในห้วงเวลาเดียวกัน แต่คือ ความหลากหลายที่ปรากฏขึ้นภายในงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง"

อาจกล่าวได้ว่า กระแสศิลปะหลังสมัยใหม่มีลักษณะที่เป็นความพยามยามที่จะลบล้างเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน เช่นที่ปรากฏในผลงานของแอนดี้ วอร์ฮอล ศิลปินที่มักถูกใช้เป็นต้นแบบของศิลปะหลังสมัยใหม่ ในประเด็นนี้ เราจะเห็นได้จากภาพเขียน "The Campbell Soup Can" ของเขา ซึ่งจอห์น สตอรี่ย์ (Storey, 1994) วิจารณ์ว่า "วอร์ฮอลได้ทำให้การไปจับจ่ายสินค้าในซุปเปอร์มาร์เก็ตของคนทั่วไปกลายเป็นประสบการณ์ทางศิลปะ"

นอกจากนี้กระแสศิลปะหลังสมัยใหม่ยังยกเลิกการแบ่งระดับชั้นระหว่างศิลปะชั้นสูงกับศิลปะชาวบ้าน คือ ไม่จัดศิลปะแบบใดแบบหนึ่งเป็นชั้นสูง มองแต่เพียงว่ามันคือ "ความแตกต่างที่เท่าเทียม" ในแง่นี้ งานของวอร์ฮอลมีลักษณะเป็น "ศิลปะแบบมวลชน" (Popular Arts) ถือว่ามีความสอดคล้องกับที่กล่าวมา

การเน้นรูปแบบและลีลาที่หลากหลาย ผสมผสานหลาย ๆ รูปแบบเข้าด้วยกันของศิลปะหลังสมัยใหม่นี้ ก็เพื่อสร้างความรู้สึกประหลาดพิสดาร (Eclectic) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการผสานลีลาทางศิลปะที่ดูแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้

แม้ว่ากระแสศิลปะแนวนี้จะมีลักษณะเชิงละเล่น (Playfulness) ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์ (Blank Parody) แต่ก็ยังคงมีการนำรูปแบบทางศิลปะในอดีตมาผสมผสานกันโดยไม่เน้นความลึกซึ้งทางความคิด (Pastiche) และเลิกเชิดชูศิลปินว่ามีความริเริ่ม และเป็นอัจฉริยะ โดยมองว่าศิลปะเป็นเพียงสิ่งซ้ำซากที่วนเวียนอยู่กับการลอกเลียนแบบสิ่งเก่า ๆ

ซึ่งธีรยุทธ บุญมี ได้ให้ความเห็นล่าสุดว่า เมืองไทยในปัจจุบัน กำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า ยุค "หลังนิยมตะวันตก" หรือ Postwestern คงเนื่องจากคนไทยที่มีสติปัญญาจำนวนไม่น้อย รู้สึกกันแล้วว่า แม่แบบที่นิยมกันนั้น กำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่ตะวันตกเรียกตนเองว่า Postmodern หรือ ยุคหลังสมัยใหม่เพราะพวกตะวันตกคิดกันว่า หลังจากผ่านศตวรรษที่ 20 ไปแล้ว ตนเองไม่รู้หรือไม่สามารถบอกได้ว่าจะมีอนาคตกันอย่างไร

ลักษณะของ Postmodernism มุ่งที่ความเข้าใจในความหลากหลายของความหมายจึงทำให้มีหลายแนวคิดตามนักปรัชญา หลายคนมอง Postmodernism เป็นวิธีของความยุ่งเหยิงและไร้ระบบ เพราะไม่มีกฎตายตัว แต่พบว่าปัจจุบันหลายสาขาวิชานำเอาแนวคิดของ โพสต์โมเดิร์นไปปรับใช้หลายแขนงด้วยกัน

อิทธิพลจากแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่จึงอาจแยกได้เป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ

ความเปลี่ยนแปลงในภาวะทางสังคม และส่วนที่สองเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงปรัชญาว่าด้วยความรู้ ทั้งสองส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้ง เพราะการอ้างความเปลี่ยนแปลงในภาวะทางสังคม ย่อมนำไปสู่การตั้งคำถามต่อการเปลี่ยนแปลงในปรัชญาความรู้ว่า จำเป็นหรือไม่เพียงใดที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตาม ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงในส่วนของปรัชญาว่าด้วยการหาความรู้ก็อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเข้าใจที่มีต่อภาวะทางสังคมได้ด้วยเช่นกัน

โพสต์โมเดิร์น อาจเป็นความรู้ ความจริงคุณค่าหรืออื่น ๆ ล้วนแล้วแต่ถูกตีความและสื่อสารผ่านภาษาทั้งสิ้น ดังนั้นความจริงต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่คนหรือกลุ่มคนพยายามสร้างขึ้นและตีความตามบริบทของแต่ละคน เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็วความรู้ที่เราเคยรู้ เคยใช้และผูกขาดโดยผู้รู้ก็เริ่มใช้อธิบายหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อนไม่ได้

ข้อดีของโพสต์โมเดิร์น คือ ทำให้เรามองความรู้ ความจริงใหม่และไม่ผูกขาดเฉพาะความรู้ที่เป็นสากลและมีคนยอมรับ จึงทำให้ความรู้ที่ถูกซุกซ่อนและไม่ได้รับการยอมรับ เช่น ภูมิปัญญา หรือ คำอธิบายสังคมของชาวบ้านจะได้รับการยอมรับมากขึ้น ขณะเดียวกันความเป็นวิชาการความเป็นวิทยาศาสตร์ก็จะถูกสั่นคลอนและไม่สามารถผูกขาดอำนาจในการกำหนดความถูกต้องให้กับสังคมได้อีกต่อไป

เหมือนที่รัฐกำลังใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายเพื่อความชอบธรรมในการสร้างโครงการใหญ่ๆ ทั้งหลาย แต่ไม่ยอมรับฟังความเห็น ความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านของคนที่เขาอยู่กับมันทุกวัน

บรรณานุกรม

จันทนี เจริญศรี.(2544). **โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา.** กรุงเทพ: สำนักพิมพ์วิภาษา.

ธีรยุทธ บุญมี.(2546).**รู้จักโลก Post Modern กับ "ธีรยุทธ บุญมี"**.(Online).Available Telnet : http://www.bangkokbiznews.com/weekend/20030404/wec05.html.

ปฏิวัติ กาญจนวงศ์.(2544). **Postmodernism - วาทกรรมความเป็นชาติไทย.** กรุงเทพฯ : วารสารชมรมนิสิตมุสลิม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ.(2542). **ศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย.** กรุงเทพ: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.

วิรุณ ตั้งเจริญ.(2516). **ทัศนะวิจารณ์: ศิลปะทิพย์สวรรค์จริงหรือ** .กรุงเทพ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู.

ไม่ระบุชื่อผู้เขียน.(2546). **จากซีกโลกตะวันตก 6 : ยำแบบโพสต์โมเดิร์น**. กรุงเทพธุรกิจ จุดประกายปีที่ 16 ฉบับที่ 5371 วันอาทิตย์ที่ 31 ส.ค.2546.

การรู้สึกและการรับรู้ : ความซาบซึ้งทางศิลปกรรม (SENSATION AND PERCEPTION : ARTISTIC APPRECIATION)

อลงกต เพชรศิริสุก

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า "ศิลปะ" (Art) คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น มีความคิด ความงาม อีกทั้งยังเป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก เมื่อมีการสร้างสรรค์ผู้สร้างสรรค์ย่อมต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ ชื่นชม และเกิดความซาบซึ้ง และปัญหาที่เรามักจะพบในการชมผลงานศิลปะ คือ การรู้สึกและการรับรู้ การชื่นชมเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง เราจำเป็นจะต้องใช้ประสาทสัมผัสทุกส่วนของร่างกายทั้งห้า คือ ตา หู จมูก ผิวหนังและลิ้น เพื่อทำความเข้าใจกับสื่อต่างๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ (Artist) แสดงออกและนำเสนอผลงานศิลปะ (Work of Art) ต้องการถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นชื่นชมด้วย การรับรู้สื่อต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรานั้น เมื่อเรารับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นซ้ำๆ จนกลายเป็นความเคยชินนั้น จะทำให้ขาดการพิจารณาสิ่งที่ผ่านเข้ามา การรับรู้ที่เกิดขึ้นเป็นไปโดยอัตโนมัติซึ่งเกิดขึ้นตามปกติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

แต่ในการรับรู้ผลงานศิลปะไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้ชมได้ใช้ประสาทสัมผัสเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ผู้ชมผลงานต้องใช้ประสาทสัมผัสทุกๆ ส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจต่อผลงานศิลปะนั้นๆ เช่น เมื่อเราเดินชมผลงานจิตรกรรมสองมิติ ในห้องแสดงผลงาน ผู้ชมได้ใช้ประสาทสัมผัสทางตาในการรับรู้ภาพ แต่ไม่อาจปฏิเสธว่าสถานที่แสดงผลงาน เช่น แสงไฟ เสียงรอบข้าง อุณหภูมิของห้องมีผลต่อการรับรู้ อาจทำให้ความหมายที่ผู้ชมได้รับรู้เปลี่ยนแปลงไปบ้าง ดังนั้นในการชมผลงานจิตรกรรมต้องใช้ประสาทสัมผัสอย่างน้อยสามชนิดร่วมกันในการรับรู้ความหมาย คือ ตา หู และผิวหนัง เป็นต้น

การรู้สึกและการรับรู้

การรู้สึก (Sensation) เป็นเพียงส่วนย่อยของการรับรู้ (Perception) การรู้สึกมีลักษณะง่ายๆ ตรงไป ตรงมามากกว่าการรับรู้ และไม่ได้อยู่ใต้อิทธิพลของการเรียนรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ล้วนมีผลต่อการรับรู้ทั้งสิ้น การรับรู้จึงมีความหมายผิดกับเมื่อเราพูดถึงการรู้สึกเรามักจะหมายถึงการกระตุ้นอวัยวะรับความรู้สึกทำให้เกิดกระแสประสาทไปตามระบบประสาท การศึกษาเรื่องการรู้สึกจึงเน้นหนักไปทางการศึกษาโครงสร้างและเส้นประสาทของอวัยวะรับความรู้สึก ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้นและผิวหนัง นักจิตวิทยาบางท่านเชื่อว่าการที่คนไม่เข้าใจภาพประเภทนามธรรม (Abstract Art) แต่บางคนกลับซาบซึ้งเป็นเพราะคนประเภทหลังนี้มองภาพโดยใช้ความรู้สึก ไม่ได้มองให้เกิดความหมายว่าเป็นภาพอะไร ผิดกับคนประเภทแรกมองโดยใช้การรับรู้จึงพยายามที่จะตีความหมายภาพออกมาว่าเป็นภาพอะไร เมื่อมองไม่ออกก็ไม่เกิดความงามหรือความซาบซึ้งขึ้น การแยกระหว่างการรู้สึกและการรับรู้นับว่าเป็นสิ่งที่ยากมากในขณะที่อวัยวะรับความรู้สึกทำงาน ก็จะเกิดขบวนการการรับรู้ขึ้นตามแผนภูมิต่อไปนี้

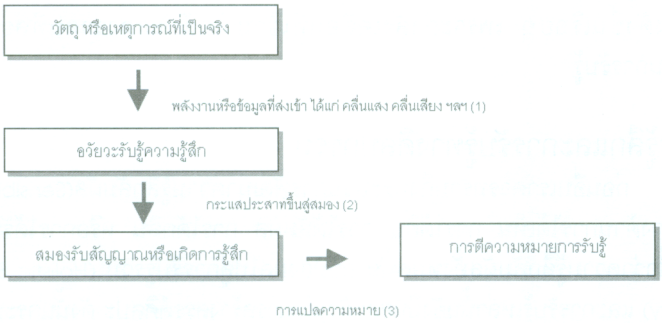

เมื่ออวัยวะแต่ละชนิดจะรับพลังงานได้เฉพาะอย่าง เช่น หูรับได้เฉพาะพลังงานเสียง ตารับได้เฉพาะพลังงานแสง ฯลฯ และพลังงานแต่ละชนิดยังมีความแตกต่างกันในตัวของมันเอง ซึ่งจะทำให้การรับรู้ที่แตกต่างกัน เช่น เราเห็นแสงสีที่ต่างกัน หรือเราได้ยินเสียงต่ำ เสียงสูง ฯลฯ พลังงานที่กระตุ้นจึงเป็นการศึกษาขั้นที่ (1) ของขบวนการรับรู้ตามแผนภูมิ

การที่เรามองเห็นแสงช่วงคลื่น 480 นาโมมิเตอร์เป็นสีน้ำเงิน ช่วงคลื่น 570 นาโมมิเตอร์เป็นสีเหลืองแสดงว่าอวัยวะรับความรู้สึกจะต้องมีเซลล์ประสาทที่มีความไวต่อพลังงานชนิดนั้นเป็นพิเศษดังเช่นลูกนัยตามีเซลล์รับความรู้สึกอยู่สองชนิด ได้แก่ โคน (Cone) และร็อด (Rod) การศึกษาอวัยวะและระบบประสาทเป็นการศึกษาขั้นที่ (2) ตามแผนภูมิ

เมื่อมีพลังงานมากระตุ้นอวัยวะรับความรู้สึกจะเกิดกระแสประสาทขึ้นสู่สมองสมองจะทำหน้าที่แปลความหมายทำให้เกิดการรับรู้ขึ้นการรับรู้ที่เกิดขึ้นจริงๆ ไม่เหมือนกับตัวกระตุ้นทุกประการเช่นเดียวกับการลอกแบบ มีการลวงการบิดเบือน การผิดพลาด แสดงว่าการรับรู้ไม่ได้เกิดจากกลไกของอวัยวะรับความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาแต่จะต้องมีตัวประกอบอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เป็นการศึกษาขั้นที่ (3) ตามแผนภูมิ

ถ้าสมมุติว่าเราให้คนสองคนฟังเสียงเสียงหนึ่ง คนแรกรายงานว่า "เขาได้ยินเสียงค่อยๆ เสียงหนึ่งและเสียงนั้นดังขึ้นเรื่อยๆ" ส่วนคนที่สองรายงานว่า "เขาได้ยินเสียงเครื่องบินกำลังบินตรงมาทางนี้" แสดงว่าคนแรกใช้เพียงประสาทรับความรู้สึกอย่างเดียว ไม่ได้ตีความหมายออกมาด้วย แต่คนที่สองตีความหมายของเสียงของว่าเป็นเสียงเครื่องบิน และใช้ประสบการณ์บอกว่าเสียงดังขึ้นเรื่อยๆ เพราะกำลังเคลื่อนที่เข้ามาใกล้ แสดงว่าคนที่สองใช้ขบวนการรับรู้

การรู้สึกและการรับรู้ทางศิลปกรรม

ก่อนอื่นเราควรทราบถึงกระบวนการพัฒนาความรู้สึกสัมผัส(Sensibility) ทั้งทางด้านการได้เห็น การได้ยิน การได้สัมผัส การได้กลิ่น หรือการได้รับรส ซึ่งเชื่อว่าความรู้สึกสัมผัสทั้งหมดนั้น ย่อมส่งผลไปสู่การรับรู้รวม (Holistic Sensibility) และการรับรู้เหล่านั้นยังมีนัยสำคัญต่อการสร้างสรรค์ศิลปะ ดังนั้นกระบวนการรับรู้ทั้งที่เกี่ยวข้องกับผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ(Artist)และผู้ชื่นชม(Appreciator) สิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลไปสู่การพัฒนางานศิลปะของผู้สร้างสรรค์และการชื่นชมในฐานะที่สภาพการรับรู้ของผู้สร้างผลงานศิลปะส่งผลไปสู่ปรากฏการณ์ที่เป็นงานศิลปะ และสภาพการรับรู้ของผู้ชื่นชมที่ส่งผลไปสู่สุนทรียภาพหรือการชื่นชม รวมทั้งแรงผลักดันจากผู้ชื่นชมและสังคมที่มีต่อศิลปะ เราอาจพิจารณาได้ 3 ด้าน คือ

1. การรับรู้ (Perception) ที่เกี่ยวข้องกับ บริบทและสิ่งแวดล้อม (Context and Environment) ปัญญาและความรู้ (Intellect and Knowledge) ศักยภาพการรับรู้ (Perceptual Potentiality) รสนิยมเฉพาะบุคคล (Personal Taste)

2. สื่อดลใจ (Inspiration) ที่เกี่ยวข้องกับ สรรพสิ่งและสภาพแวดล้อม (Things and Environment) สภาพการณ์และเหตุการณ์ (Situations and Events) ปรากฏการณ์นามธรรม(Abstract Phenomenon)

3. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ที่เกี่ยวข้องกับ ปัจเจกภาพ (Individuality) ภูมิปัญญา (Wisdom) กลทักษะ (Motor Skill)

เมื่อผู้สร้างสรรค์ศิลปะรับรู้บริบท สื่อดลใจหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เกิดจินตภาพหรือการสร้างภาพความคิดขึ้นในสมอง (Image) แล้วตีความและนำเสนอเป็นผลงานศิลปะโดยใช้การสื่อแสดงออก (Expressive Media) ที่หลากหลาย ย่อมนำไปสู่การนำเสนอผลงานได้หลายลักษณะ หรืออาจจะเป็นการหลอมรวมเอาการรับรู้ต่างๆ เหล่านั้นมาสร้างสรรค์โดยให้เกิดเป็นการรับรู้รวม (Holistic Sensibility) สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ศิลปะประเภทต่างๆ อีกด้วย เช่น การเคลื่อนไหว (Movment) เป็นผลงานด้านนาฏศิลป์ (Performing) จังหวะ (Rhythm) เป็นผลงานด้านดนตรี (Music) จินตนาการ (Imagination) เป็นผลงานด้านวรรณกรรม (Literature) และจินตภาพ (Image) เป็นผลงานด้านทัศนศิลป์ (Visual Art)หรือศิลปะจินตทัศน์ (Imaging Art) หรืออาจจะเป็นการใช้สื่อแสดงออกที่กล่าวมาทั้งหมดรวมเป็นผลงานหนึ่งชิ้นก็ได้

ดังนั้นผู้ชมผลงานศิลปะควรทำความเข้าใจกับจิตวิทยาการรับรู้ และเลือกใช้ระดับขั้นของการรับรู้(Perception)การชื่นชมผลงานศิลปะในแต่ละประเภททั้งจิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) ภาพพิมพ์ (Printing) สื่อประสม (Mixed Media) งานติดตั้งจัดวาง (Installation) หรือกระบวนแบบศิลปะอื่นๆ (Work of Art) บางครั้งการชมผลงานศิลปะบางประเภทอาจต้องการใช้แค่การรู้สึก (Sensation) เพื่อการทำความเข้าใจ เช่น ศิลปะประเภทนามธรรม (Abstract) เพียงแค่เรารู้สึกว่าเป็นอะไร สวยงามอย่างไรตามความรู้สึก ตามประสบการณ์ของตนเองก็พอ แต่ศิลปะบางประเภทต้องการกระบวนการของการรับรู้ ประสบการณ์ บริบทของสังคม หรือ

ปรากฏการณ์ต่างๆ ในการตีความหมายและทำความเข้าใจ เช่น ศิลปะประเภทคอนเซปชัวอาร์ต (Conceptual Art) ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอคุณค่าในแนวคิดและการวางแผนการนำเสนอ เป็นต้น

อาจเหมือนคำกล่าวของปิกัสโซ (Plablo Picasso) ที่กล่าวไว้ว่า "ใครๆ ก็อยากเข้าใจศิลปะ ทำไมจึงไม่พยายามเข้าใจเสียงนกร้องบ้างเล่า? ทำไมคนบางคนถึงได้ชื่นชอบรัตติกาล ดอกไม้ และทุกสิ่งรอบตัว โดยไม่เห็นจะต้องพยายามเข้าใจมันเลยสักนิด? แต่ผู้คนกลับปักใจเต็มที่ว่าต้องเข้าใจภาพเขียนที่ได้ชม ถ้าเพียงแต่พวกเขาจะได้ตระหนักว่า ศิลปินนั้นสร้างงานจากความต้องการแสดงออกอย่างเลี่ยงไม่ได้ ตระหนักว่าตัวตนของศิลปิน คือ ส่วนประกอบอันน้อยนิดของโลก และตระหนักว่าไม่ควรเสริมแต่งความสำคัญเพิ่มให้แก่เขามากไปกว่าที่ให้ความสำคัญแก่สิ่งอื่นๆมากมาย ที่เราได้สั่งสมเอาไว้ในโลก แม้ว่าเราไม่สามารถจะอธิบายมันได้ก็ตาม" (Everyone would like to understand art. Why not try to understand the singing of birds. Why is one fond ofthe night, of flowers and everything around one, without trying to understand any of it? But people absolutely must understand a painting. If only they would realize that an artist works from necessity, that his person is an insignificant part of the world, and that no more importance should be attached to him than to many other things that we set store by in the world, even though we are unable to explain them)

อย่างไรก็ตามผู้ชมก็ไม่ควรกังวลใจในการหาความหมายของผลงานศิลปะทุกๆ ชิ้นเสมอไป ในผลงานบางชิ้นผู้ชมเพียงปล่อยให้ประสาทสัมผัสทุกๆ ส่วนในร่างกายทำงานอย่างเต็มที่ และพิจารณาผลที่เกิดขึ้น นั่นเท่ากับเป็นการทำความเข้าใจต่อผลงานศิลปะ และเกิดความซาบซึ้งทางศิลปะได้อย่างสมบูรณ์แล้ว

บรรณานุกรม

นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. (2541). **วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ.** ปีที่ 30 ฉบับ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2541.

รัจรี นพเกตุ. (2540). **จิตวิทยาการรับรู้.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). **การรับรู้และจินตภาพ.** กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

การใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม

ผลงานจิตรกรรมของจอร์ช ปีแอร์ เซอราท์ "ตอนบ่ายวันอาทิตย์ที่เกาะลอกรองด์ แจตต์"
(Sunday Afternoon on the Island of Le Grande Jatte)

อโศก ไทยจันทรารักษ์

เป็นผลงานจิตรกรรมขนาดใหญ่ โดยมีความกว้าง 205 เซนติเมตร และความยาวถึง 305 เซนติเมตรแตกต่างกับภาพอิมเพรสชันนิสท์อื่นๆ และมีการระบายสีเป็นจุด การจัดภาพนำมาประกอบแต่ละรูป ที่เซอราท์ได้ศึกษาส่วนละเอียดมาก่อน แล้วนำมาจัดเข้าใหม่นี้เป็นวิธีการของเซอราท์โดยเฉพาะรูปนี้มีภาพคนอยู่มากกว่า 60 คน เรื่องของภาพเป็นกิจกรรมของคนในเมืองออกไปพักผ่อนในวันหยุด แต่ละคนในภาพมั่นคง และเป็นรูปด้านข้างตรงๆ คล้ายกับพวกของอียิปต์ มีความสัมพันธ์ ของรูปคนปรากฏอยู่ตามแนวระดับสายตา หมายถึงว่ามีจังหวะร่วมกันระหว่างรูป คน ต้นไม้ สัตว์ และเงา ท่าคนนอน นั่งยิ้ม รับกับแนวของต้นไม้และเงามืดตอนหน้า และในบริเวณเงา ก็มีสัตว์หลายชนิดปนอยู่กับคนด้วย เป็นการแสดงถึงสภาพของสถานที่พักผ่อนอย่างมีชีวิตจริงมากที่สุด ลักษณะของคนมีลักษณะง่ายและมั่นคงในการลดส่วนละเอียดอื่นๆ ลงเหลือแต่ที่จำเป็นเท่านั้น การแต่งกายตามสมัยนิยมซึ่งมีลักษณะคล้ายกับภาพอิมเพรสชันนิสท์อื่นๆ ภาพนี้ได้รับฉายาว่าเป็นภาพนีโอ-อิมเพรสชันนิสท์ภาพแรก ผลงานชิ้นนี้ได้จัดแสดงร่วมกันภาพของกลุ่มนีโอ-อิมเพรสชันนิสต์ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมี ซีญัค, ปิสซาร์โร ในช่วงเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1886 และได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ดีมาก ทำให้เขากลายเป็นจิตรกรหนุ่มคนสำคัญในเวลานั้นซึ่งนับเป็นเกียรติยศอย่างสูง ของกลุ่มศิลปินก้าวหน้าแห่งกรุงบรัสเซลล์ประเทศเบลเยี่ยม

ลักษณะการแสดงออกของผลงาน

1. ระบายสีภาพโดยยึดมั่นทฤษฎีของแสงทางวิทยาศาสตร์ที่กล่าวว่า แสงเป็นอนุภาค (Corpuscular theory) โดยศิลปินได้ค้นคว้าวิธีระบายสีแบบเป็นจุด

ซึ่งเรียกว่า Pointillism หรือ Divisionism

2. การนำเสนอรูปทรงพยายามดัดแปลงวัตถุที่เห็น ให้เป็นภาพเงา ขาว ดำ แบน (Silhouette) โดยทำให้รูปดูง่ายๆ และบางทีก็ใช้รูปทรงเรขาคณิตประกอบแต่ริ้วรอยของรูปทรงแท้จริงยังปรากฏอยู่ (Simplification and Geometrical Arrangement)

3. ศึกษาแสงและเงาแล้วมาประกอบเป็นส่วนประธานและส่วนรอง สร้างความกลมกลืน และความสัมพันธ์กันของรูปวัตถุต่างๆ ในภาพ แล้วนำภาพมาร่างวางแผนการทำงานก่อนลงมือปฏิบัติงานจริง

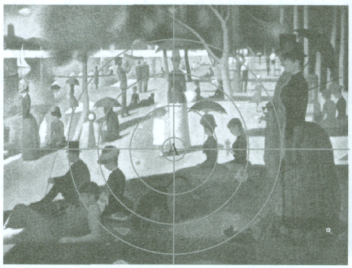

4. เรื่องราวที่นำเสนอคือเหตุการณ์ที่แสดงวิถีชีวิตเป็นปกติ การได้พักผ่อนและมีภาพการเคลื่อนไหวโดยศิลปินนำเสนอให้นิ่งเฉย (Stop Action)

วิเคราะห์ดุลยภาพ (Blance Analysis)

ลักษณะการจัดภาพสิ่งที่พบคือมีการจัดแบบสมดุลทุกด้าน สามารถอธิบายประกอบรูปภาพได้ดังนี้ กำหนดจุด A ให้เป็นจุดยึด (Anchor Point) ซึ่งมีภาพผู้หญิงกับเด็กยืนนิ่งเฉยอยู่ มือถือร่ม ลักษณะเด่นคือชุดเด็กที่สวมใส่มีสีขาว หากมองโดยภาพรวมแล้ว ในระยะไกลเราจะเห็นภาพเด็กเด่นชัดที่สุด เพราะมี

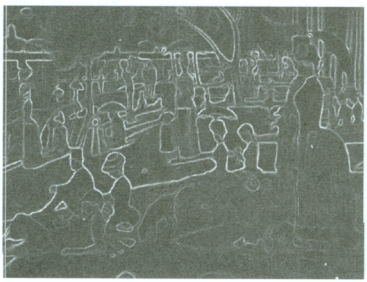

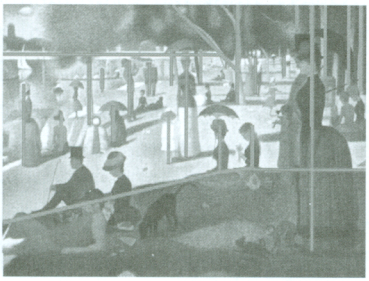

ลักษณะเป็นเส้นตั้งตรง สีชุดตัดกับสีหญ้าอย่างชัดเจน จากตำแหน่ง A ลากรัศมีออกเรื่อย จะพบว่าศิลปินจัดวางวัตถุ นั้นคือส่วนประกอบทุกอย่างในภาพ คน สัตว์ สิ่งของ ต้นไม้ ขยายออกเรื่อยๆ แบบเท่ากันทุกด้าน ถึงแม้ขนาดของวัตถุดังกล่าวจะมีขนาดที่แตกต่างกัน แต่ถ้าวัดมวล และปริมาตรแล้วจะให้ความรู้สึกที่เท่ากัน

วิเคราะห์เส้น (Line Analysis)

ลักษณะการวางศิลปิน ใช้เส้นทุกเส้นเชื่อมต่อกันส่วน (ภาพ A) สิ่งที่พบหลังจากนำภาพมาลดน้ำหนักแล้วเพิ่มปริมาณเส้นในโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับตกแต่งภาพ (Adobe Photoshop) ทำให้เห็นว่าศิลปินลากเส้นทุก เส้นให้มีความติดต่อสัมพันธ์กันมีเพียงวัตถุระยะหน้า คือรูปสุนัข และลิง มีเส้นที่แยกจากกัน ศิลปินน่าจะนำภาพดังกล่าวมาวางในภายหลังเพื่อให้ภาพเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ลักษณะการจัดวางวัตถุหากนำเส้นมาจัดตามขอบวัตถุ (ภาพ B) สามารถแบ่งเส้นได้ 2 ลักษณะคือ

- เส้นแนวนอน (Horizontat Line) ในภาพจะพบอยู่เพียง 2 เส้นหลัก เส้นบนจะเป็นเส้นขอบพื้นดิน เป็นสิ่งที่กำหนดระยะให้ผลงานรู้สึกไกลออกไป ส่วนเส้นล่างจะมีเส้นเฉียงบวกเข้าด้วย และถึงแม้จะเป็นที่แสดงขอบของเงาตกกระทบ แต่ก็ทำให้รู้สึกว่าเป็นเส้นกำหนดขอบระยะตำแหน่งที่ใกล้ที่สุดของชิ้นงาน

- เส้นตั้ง (Vertical Line) ศิลปินจัดวางภาพวัตถุต่างๆ ในลักษณะเป็นรูปร่างของแนวตั้ง ทำให้สายตาของผู้ชมผลงานรู้สึกว่ามีความนิ่ง มั่นคง และมีระเบียบ ในระยะหน้าสุดเราจะเห็นรูปหญิง ชายยืนคู่กันลักษณะเปรียบเทียบกับเส้นตั้งแกนหลักของภาพ เพื่อให้ผลงานดูแล้วไม่รู้สึกแข็งกระด่างเกินไป ศิลปินจึงลากเส้นโค้งตามแนวของกระโปรงหญิง ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายในสมัยนั้น เส้นโค้งนี้ทำให้ภาพมีเส้นที่มีจังหวะกลมกลืนกันพอดี

วิเคราะห์ระยะ (Distance Analysis)

เพื่อให้การวิเคราะห์ระยะชัดเจน ขึ้นจึงนำภาพมาปรับให้เป็นภาพลักษณะนูนต่ำ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับตกแต่งภาพ computer ผลคือ วัถตุที่ทับซ้อนกันและมีขนาดต่างกันเมื่อวางไว้ในภาพโดยจัดลำดับจะเห็นว่าวัตถุชิ้นเล็กกว่าจะให้ความรู้สึกใกล้กว่าวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่า และการนำวัตถุที่มีขนาดใกล้เคียงกันมาจัดวางทับซ้อนกันก็ยิ่งจะช่วยให้ภาพแยกระยะของวัตถุได้อีกด้วย ส่วนการใช้สีกำหนดระยะในงานชิ้นนี้ยังมีการนำมาใช้ แต่น้อยกว่าการกำหนดระยะด้วยขนาด

วิเคราะห์แสงและเงา (Light and Shade Analysis)

ทิศทางและแสงที่ส่องเข้ามาจากภาพ D ทำให้แสงทำมุมประมาณ 30° เวลาประมาณบ่าย 2 ถึง 3 โมงศิลปินจัดแสงให้เข้าทางซ้ายเพื่อให้เกิดเงา

ตกกระทบด้านขวา เป็นการจัดที่มีมุมมองปกติและทำให้ภาพมีความพอดี เงาตกกระทบบริเวณด้านหน้าสุดของผลงาน พบว่ามีการเปิดช่องแสงเล็กน้อยจากด้านล่างซ้าย เพื่อให้เกิดความรู้สึกโปร่งเพราะแสงส่องผ่านใบไม้ลงมา ในระยะกลางบริเวณกลุ่มต้นไม้มีเงาตกกระทบน้อยกว่าปกติ เพราะศิลปินน่าจะต้องการให้มีการมองผ่านได้ เพื่อเป็นการกำหนดระยะของผลงาน ส่วนในภาพ E มุมมองจากการปรับสีและแสงให้ตรงข้ามกับความเป็นจริงช่วยให้มองเห็นทิศทางของเงา คือส่วนที่สว่างบนภาพ จะมีรายละเอียดของแสงสะท้อนเข้ามาประกอบด้วย

วิเคราะห์สี (Color Analysis)

การเพิ่มความต่างของสีให้ชัดเจนช่วยให้มองเห็นภาพสีส่วนใหญ่เป็นสีเหลืองเพราะว่าปริมาณจุดของสีน้ำเงิน และเขียวซึ่งถูกดูดกลืนอยู่ ซึ่งความจริงแล้วผลงานวิ้นนี้จัดอยู่ในสีกลุ่มโทนเย็น โดยมีสีเขียวเป็นหลัก ภาพ F ผลงานเซอร์ราท์ที่เกิดขึ้นจากวิธีการจุดเมื่อเพิ่มปริมาณความเข้มของสีมากขึ้นจึงจะเห็นสีพื้นที่ซ้อนอยู่ สิ่งที่น่าแปลกใจคือในภาพผลงานที่สมบูรณ์ภาพอยู่ในกลุ่มสีร้อน 20 % และกลุ่มสีเย็น 80% สีเมื่อเพิ่มความเข้มให้กับภาพทั้งภาพ ผลกลับตรงข้ามกับคือ กลุ่มสีร้อน 80 % และกลุ่มสีเย็น 20% ส่วนภาพ G แสดงให้เห็นสีโดยรวมกล่าวคือเซอร์ราท์จุดสีทุกสีคลุมทั่วทั้งภาพ เพียงแต่ลดปริมาณความเข้มตามเนื้อสีของวัตถุนั้นๆ

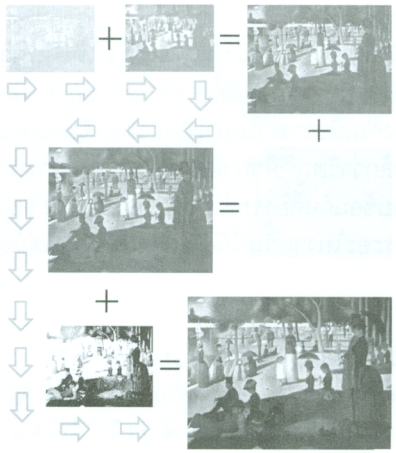

ภาพแสดงการแยกสี โดยอ้างอิงตามกระบวนการของสิ่งพิมพ์ ซึ่งประกอบไปด้วย สี C = Cyan , M = Magenta , Y = Yellow , B = Black มีกระบวนการผสมสีโดยการบวกเพิ่มทีละหนึ่งสี ในผลงานจะเห็นว่าปริมาณของสีแต่ละสีมีแตกต่างกัน คาดว่าถ้าหากเซอราท์ใช้จุดสีต่างๆ ที่ใช้กระบวนการทางคอมพิวเตอร์ แยกสีดังกล่าว นำมาจุดใกล้เคียงกันผลที่ออกมาก็จะได้ผลงานออกมาเช่นเดียวกัน

The Renaissance Black Arts ยุค 20s

เอกภาพ ชิระมณี

การแสดงงาน "The Renaissance : Black Arts of the Twenties" พูดถึงเกี่ยวกับช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ของอเมริกัน The Renaissance Movement ก่อตั้งโดยเริ่มมาจากชนผิวดำในปี 1920s เป็นการนำเสนอในรูปแบบ New Negro Movement หรือ The Harlem Renaissance มันเป็นสื่อชี้ให้เห็นถึงการตระหนักถึงคุณค่าและการเข้าใจถึงการดำเนินชีวิตประสบการณ์ของชนผิวดำ ยิ่งกว่านั้น ยังพูดถึงความประทับใจ การละเล่น ละครเพลงที่เสียดสีการเมือง บทเพลง และศิลปะงานที่ทำขึ้นจะเสนอให้เห็นถึงอำนาจของชนผิวดำ ในการสร้างอเมริกา

ชาวอเมริกันผิวดำค้นพบความสำคัญในการสร้างสรรค์วิธีการในการสร้างชนเผ่าของพวกเขาระหว่างปี 1920s Zara Neale Hurston เป็นตัวอย่างในเรื่องของการยอมรับและการเตรียมการอย่างถ่องแท้ในการมีชีวิตของชนผิวดำทางตอนใต้ที่มีการเล่าสืบต่อกันมา Jessie Fauset ได้มีการเขียนหนังสือเกี่ยวกับการค้นพบโลกของชนผิวดำที่เป็นชนชั้นกลาง Edward Kennedy ("Duke") Ellington ได้แรงจูงใจจากบทเพลงภาษาท้องถิ่นของชนผิวดำ ที่ช่วยในการกำหนดเพลงดนตรีประเภท Jazz และเสียงท่วงทำนองที่เรียกว่า "Big Brand" Roland Hayes ได้เผยแพร่เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนาของชนผิวดำที่มีอยู่มากมายในโลก และในเรื่องของศิลปะแห่งการมองเห็น (Visual Arts) Aaron Douglas ได้วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับรูปแบบมโนภาพ ซึ่งภาพนั้นเกี่ยวกับคำสรรเสริญที่มีให้กับประวัติศาสตร์ของอเมริกันและ Afro อเมริกัน เหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่สนับสนุนจิตสำนึกของชนเผ่าผิวดำอเมริกันในยุค Renaissance ในปี 1930s การแถลงการณ์เรื่อง The Souls of Black Folk โดยนักวิชาการและ

นักประวัติศาสตร์ คือ W.E.B DuBois ได้วิเคราะห์เรื่องของสถานะของชนผิวดำชาวอเมริกัน หนังสือเล่มนี้นำเสนอประวัติศาสตร์ที่พูดถึงเกี่ยวกับการศึกษา เศรษฐกิจ ศาสนา และการแบ่งแยกชนเผ่า ในปี 1917 ภายใต้การนำของ James Weldon Johson องค์การนานาชาติของ Advancement f Colored People (NAACP) ได้นำขบวนเพื่อแย้ง The lynching ของชนผิวดำ ในปี 1919 สมาชิกของกองทหารราบที่ 369th จากสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เดินขบวนไปที่ถนน Fifth Avenue ไปที่ Harlem พวกเขาถูกชักจูงโดย James Reese Europe หนึ่งในผู้สนับสนุนดนตรี Jazz ในฝรั่งเศส ไม่เคยมีทหารผิวดำคนใดจะไร้บเกียรติอย่างภูมิใจในตัวเองและไม่เคยชนะจากการแข่งขันถ้าอยู่บนถนนแห่งนี้ในเมืองนี้

หัวเรื่องนี้เป็นแรงจูงใจโดยตลอดของห้วงเวลาในแอฟริกา ในปี 1917 Marcus Garvey ผู้บุกเบิกแอฟริกา ได้กระตุ้นความรู้สึกของคนเหล่านี้ให้เชื่อมั่นในการกลับไปสู่ "Homeland"ซึ่งหมายถึงสังคมความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ และความเสมอภาคเท่าเทียมกัน (คำสุภาษิตของ Garvey กล่าวไว้ว่า "อยู่ที่แรงของคุณและอำนาจของคุณในการแข่งขัน! คุณก็จะสามารถประสบผลสำเร็จอย่างที่คุณจะเป็น"หนังสือพิมพ์ประจำสัปดาห์ The Negro World ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในอเมริกาและต่างประเทศ

Alain Locke นักปรัชญาของมหาวิทยาลัย Haward และนักวิชาการ Rhodes ได้ยืนยันว่า "แต่ชาว Negro ในทุกวันนี้ได้ก้าวหน้าที่สุดจากงานศิลปะของบรรพบุรุษ คือ...เรื่องราวเนื้อหาของภูมิหลังที่ดั้งเดิม เรื่องราวเนื้อหาของวินัยทางศาสนา รูปแบบ เนื้อหาเรื่องราวของวิธีการในการควบคุมขอบเขตของการปกครอง ขณะที่สงครามโลกครั้งที่ 1 จบลง อเมริกันผิวดำจากตอนใต้ได้มีการอพยพเพิ่มมากขึ้น เช่น พื้นที่ทางตอนเหนือของ Harlem เป็นการแบ่งแยกเป็นกลุ่มใหญ่ในเมืองนิวยอร์ก คนผิวดำดูเหมือนจะเป็น "ชนชั้นรอง" และคนที่มีอคติในอเมริกาก็ยังใช้ชีวิตอยู่ มีการเยาะเย้ยถากถาง เหตุมาจากการแบ่งแยก Harlem ได้คิดพิจารณาเพื่อที่จะจับกลุ่มผู้รักศิลปะธรรมชาติ เมืองนิวยอร์กได้ก่อตั้งเฮ้าส์ที่ใช้แสดงหรือแถลงการณ์เกี่ยวกับผลงานประพันธ์ บริษัทเพลง ภาพยนต์ ไนท์คลับ และการสนับสนุนทางศิลปะ นักประพันธ์ Arna Bontemps ครุ่นคิด "ใน Harlem ฉันได้พบกับสถานที่ที่เป็นบ้านแห่งวัฒนธรรม" สิ่งที่เป็นรูปเป็นร่างในเวลานั้น ครั้งหนึ่ง Aaron Douglas เคยกล่าวไว้ว่า "เมืองนิวยอร์ก คือเมืองที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา" เช่นเดียวกับ

ศิลปินชาวนิโกร

นอกจากนั้น Harlem ยังมุ่งไปที่ Renaissance และพื้นที่อื่นๆ ในเมืองที่ได้สนับสนุนในการเปลี่ยนแปลง Washington D.C. เป็นสถานที่ที่จะพบกับ Willis Richardson นักเขียนบทละครและพบกับ Haward Players นักแสดงกายกรรมในละครสัตว์ของมหาวิทยาลัย Haward ตำบลหนึ่งในโคลัมเบียเป็นบ้านของนักประพันธ์ คือ Alain Locke, Georgia Douglas Johnson และ Sterling Brown จากนิวโอลีนมาถึง Louis Armstrong และ Dixieland Jazz Mississippi และ St. Louis เป็นแค่บางส่วนในความรับผิดชอบของพวกอนุรักษ์นิยม ขณะที่ Florida เป็นบ้านเกิดของ James Weldon Johnson และ Zara Neale Hurston ได้สนับสนุนในเรื่องของเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาและภาษาท้องถิ่นของชนผิวดำทางตอนใต้

ตลอดระยะเวลา 10 ปี ของปี 1920s ก็มาจบลง ยุคของ Renaissance ก็ต้องมาจบลงด้วย การสิ้นสุดของการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวที่เป็นส่วนของ Americas Stock Market มาจบลงที่ปี 1929 ผู้ที่ช่วยทางด้านการเงินก็น้อยลงที่จะคอยช่วยสนับสนุนให้ทำออกมาตลอดจนผู้ที่สนับสนุนทางศิลปะ กองทุนและองค์กรที่เกี่ยวกับการทำละคร นักเขียนก็ไม่เห็นพ้องกับสำนักพิมพ์ของพวกเขาเพราะงานของพวกเขาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าขอบเขตการสื่อสาร ไม่ได้คำนึงถึงสิ่งเหล่านี้และอุปสรรคอื่น ๆ รูปร่างรูปแบบของ Renaissance ได้ดูดซับเข้าไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของสังคมอเมริกัน รวมถึงสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และ Works Progress Administration of the United States Government (การบริหารของฝ่ายรัฐบาล) ผู้รักในงานศิลปะก็ยังคงเดินทางและดำเนินการต่อไปในทางที่น่าจะเป็นไปได้ Aaron Douglas, Sterling Brown, Zara Neale Hurston, Josephine Baker และ Eubie Blake ที่ยังคงอยู่กับงานต่อไปตลอดปี 1960s, 1970s และต่อ ๆ ไป

The Harlem Renaissance : George Schuyler ต่อต้าน "Black Arts"

นักเขียนและจิตรกรนับร้อยชีวิตที่อาศัยอยู่ใน Harlem ในปี 1920s และ1930s และเป็นส่วนที่สร้างความมีชีวิตชีวา สร้างสรรค์สังคมให้พบตัวเองในนามว่า "Harlem Renaissance" Vigorous ได้อภิปรายถึงลักษณะของ The Harlem Renaissance การไม่ยอมรับทัศนคติของชาวแอฟริกัน ที่มีอำนาจต่อศิลปะทั้งหมด Alai Locke ผลักดันกระตุ้นศิลปินผิวดำให้รวมตัวกันเป็นกลุ่ม

และรูปแบบของศิลปะแอฟริกันที่มีอยู่อย่างมากมาย ให้เหมาะกับสังคม งานที่ทันสมัย แต่นักหนังสือพิมพ์ George Schuyler ปฏิเสธว่าสิ่งนั้นเป็นศิลปะ Black Arts หรือพูดเกี่ยวกับความรู้สึกของคนผิวดำ ในปี 1926 "The Negro Art Hokum" Schuyler ได้โต้แย้งว่า ศิลปินคนดำในอเมริกาก็เหมือนกับศิลปินคนชาวอื่นๆ และถือเอารูปแบบหรือเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเหมือนการโจมตีในเรื่องที่ไม่เป็นที่ยอมรับในความรู้สึกที่เจ็บปวด Langston Hughes ได้โต้แย้งว่าศิลปินคนดำที่วาดภาพระบายสีต่างๆ แต่จินตนาการของชาวแอฟริกันนั้นพอๆ กับความต้องการของคนผิวขาว

ศิลปะนิโกร "ที่ทำในอเมริกา" ไม่มีแล้ว ขณะที่มีการประชาสัมพันธ์ของ Cal Coolidge อย่างกว้างขวาง 7 ปีของความก้าวหน้าของ Mayor Hylan หรือรายงานที่ผ่านมามารมายของคนนิวยอร์ก ศิลปะ Negro ยังมีอยู่ และจะเป็นของคนแอฟริกาผิวดำซะส่วนใหญ่ แต่ข้อเสนอแนะที่สามารถเป็นไปได้ของการพัฒนาระหว่างคนผิวดำจำนวน 10 ล้านคนในสาธารณรัฐเป็นเรื่องที่แสดงความโง่เขลาได้อย่างชัดเจน กลุ่มที่มีความกระตือรือร้นจาก Greenwich Village, Harlem และประกาศอย่างเป็นทางการในเรื่องของศิลปะ Renaissance of Negro ว่าจะต่อสู้จนสุด เพื่อคอยที่จะเป็นผู้นำ โดยงานของพวกเขาเป็นเหมือนการแข่งขัน เรื่องสัญชาติ ประชาชน ผู้คน และการเคลื่อนไหวภายใต้วิธีของพวกเขาแบบศิลปะสมัยใหม่ที่ชัดเจนแสดงถึงลักษณะเฉพาะของจิตวิญญาณของ Negro คือ ค่าของมัน ในช่วงเวลาสั้นๆ ศิลปะของ Momo Africanus เป็นการรอคอยที่น่าตื้นเต้น คนที่ไม่เชื่อก็ยังรอคอยอย่างอดทน พวกเขายังคงรอคอยมันต่อไป

ในความเป็นจริง จากแหล่งกำเนิดของคนผิวดำได้มาเป็นรากฐานของบทเพลงของคนใช้แรงงาน เพลงศาสนาโปรแตสแตนท์ และตำราของคำภีร์ไบเบิ้ล เพลงที่เกี่ยวกับการทำงานและเพลงที่เศร้าโศกและโชคที่เกิดจากความบังเอิญรู้จักกันในนามของดนตรีของคนผิวดำอเมริกัน การเติบโตของดนตรีที่เรียกว่า Jazz (ในการพัฒนาได้รับการช่วยเหลือจากคนผิวขาว) และที่ Charlesto การเต้นรำที่ดูประหลาดนั้นได้ประดิษฐ์ท่าเต้นโดยเด็กพเนจรในตลาดชุมชนใน Charleston, S.C. ไม่มีใครสามารถหรือจะไม่ยอมรับในสิ่งเหล่านี้ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของสถานะทางสังคมในเมือง พวกเขาเป็นชาวนิโกรที่มาจากทางตอนเหนือนิโกรของอินเดียนตะวันตก และนิโกรแอฟริกัน พวกเขาไม่มีการแสดงออกที่มากนักหรือมีความเป็นนิโกร ไม่เหมือนกับบทเพลงและการเต้นรำของคนที่อยู่

บนเทือกเขา Appalachain หรือชาวไร่ชาวนาที่อาศัยอยู่ในดัลเมเชียนที่มีการแสดงออกทางลักษณะของเชื้อชาติ Caueasiam ถ้ามีผู้ประสงค์ที่จะกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวกับเพลงของชาวไร่ชาวนาทางตอนใต้ เป็นเรื่องที่ดีมาก กลุ่มที่มีสภาพแวดล้อมที่คล้ายกันจะมีการผลิตอะไรคล้าย ๆ กัน มันเป็นเหตุบังเอิญเท่านั้นที่ขนชั้นชาวนาได้เกิดขึ้นยมาเป็นส่วนด้านที่มืดกว่าคนที่อาศัยอยู่บนโลกหวนคิดถึงความเหมือนที่น่าทึ่งของความพยายามของาวนาชาวรัสเซียไปถึง Negro ทางตอนใต้

สำหรับบทประพันธ์ จิตรกรรม และเรื่องงานนั้นของชาวอเมริกันผิวดำมันเหมือนกันทุกประการกับบทประพันธ์ จิตรกรรมและงานปั้นของคนอเมริกันผิวขาว : นั่นคือ มันจะแสดงความเด่นชัดมากหรือน้อยของอิทธิพลชาวยุโรป ในส่วนของบทละครคนผิวดำสามารถเขียนได้ดีกว่าคนผิวขาว คณบดีของเหล่านักประพันธ์ชาวอเมริกันคือ W.E.B Du Bois ที่จบจากมหาวิทยาลัย Harward และมหาวิทยาลัยจากเยอรมัน ; ประติมากรของชาวอเมริกาผิวดำคนสำคัญคือ Meta Warwich Fuller จบจากโรงเรียนสอนศิลปะชั้นนำของอเมริกาและเป็นนักเรียนคนแรกของโรแดง (Rodin) ช่างแกะสลักชาวฝรั่งเศส ; ในขณะนั้นเป็นจิตรกรชาวอเมริกันผิวดำที่มีชื่อเสียงโด่งดัง Henry Ossawa Tanner เป็นหัวหน้าของชมรมศิลปะของชาวอเมริกันใน Paris และได้รับมอบเหรียญเกียรติยศจากรัฐบาลฝรั่งเศส ปัจจุบันงานศิลปินเหล่านี้เข้าไม่ถึงจิตวิญญาณของชาว Negro มันเป็นการพูดพล่ามมากกว่าจะเป็นการขีดๆ เขียนๆ ของ Octarus Cohen หรือ Hugh Wiley

สิ่งนี้มันเป็นเหตุผลที่เข้าใจง่ายๆ ถ้าคนหนึ่งหยุดที่จะตระหนักว่าชาวอเมริกันผิวดำเป็นเพียงเขม่าสีดำ Anglo - Saxan เท่านั้น ถ้าผู้อพยพชาวยุโรปภายหลัง 2-3 รุ่นของการเปิดเผยทางการเมือง การโฆษณา พฤติกรรมของชาวคริสเตียนและร้านอาหาร กลายมาเป็นการยากต่อการแบ่งแยกจากกลุ่มของชาวอเมริกันที่สั่งสมกันมาช้านาน (ถึงแม้ว่าจะมีอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศ) ทายาทของ Ham ผู้ซึ่งยกระดับให้มีสิทธินิยมอเมริกันเมื่อ 3 ปีก่อน นอกจากสีผิวของเขา ซึ่งมีระดับจากน้ำตาลมืดไปถึงผิวสีชมพู อเมริกัน Negro เป็นชาวอเมริกันธรรมดา Negro และคนผิวขาวจากพื้นที่เดียวกันได้กล่าว ได้คิดและแสดงออกเหมือนกัน เนื่องจากนักเขียน 2-3 คนกับหัวเรื่องเล็กๆ ทำความเข้าใจในความโง่เขลา ความไม่รู้ของพวก Negro

ที่เป็นคนบ้านนอก คนหยาบคายและลักษณะประพฤติของชาวอเมริกันผิวดำ ความคิดของอเมริกันผิวดำคือ "ความแตกต่าง" จากคนผิวขาวประเทศข้างเคียง เป็นเพียงการกล่าวถึงคำว่า "Negro" ที่กุเรื่องขึ้นมาในความคิดทัศนคติของอเมริกันผิวขาว คือ Bert Williams, Aunt Jemina, Uncle Tom, Jack Johnson, Floriam Slappey และนักเขียนการ์ตูนที่วาดสิ่งประหลาดมากมาย โดยปกติชาวอเมริกันผิวดำจะไม่มีรูปแบบที่ตายตัวกว่าค่าเฉลี่ยของชาวอเมริกันที่เป็นส่วนของ Andy Gump, Jim Jeffries และการ์ตูนของ Rube Goldberg

อีกครั้งกับที่ชาวอเมริกันผิวดำเป็นหัวข้อในส่วนของเรื่องเศรษฐกิจและอำนาจทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำและความคิดของอเมริกันผิวขาว เขาไม่ได้อาศัยอยู่ในโลกที่แตกต่างจากคนผิวขาวเลยและชาว Negro จะมีความเชื่อมั่นนาฬิกาก็ยังปลุกพวกเขาขึ้นเพื่อที่จะลุกขึ้นมารับประทานอาหารเช้าเหมือนกัน เหน็ดเหนื่อยกับงานเหมือนกันในโรงงานโม่ งานขุดแร่ โรงงาน และการค้าขาย ของชาวธราเซีย Robbin Hood และ Erik the Red ; เมื่อพวกเขายังสวมเสื้อผ้าเหมือนกันและพูดภาษาเดียวกันด้วยความคุ้มครองระดับเดียวกัน เมื่อพวกเขายังคงอ่านคัมภีร์ไบเบิ้ลเหมือนกันและยังเชื่อในพิธีล้างบาป (Baptist), ยังเป็นผู้ยึดคำสอนของ John Wealey (Methodist) และการปกครองโดยบิชอบ (Episcopal) หรือโบสถ์คาทอลิก เมื่อยังอยู่กันฉันพี่น้องรวมไปถึง Elks, Masons (ช่างก่ออิฐ) และอัศวินโรมันของ Pythias เมื่อเขายังต้องไปโรงเรียนเหมือนกัน อาศัยอยู่ในบ้านแบบเดียวกัน ยังมีรูปแบบวิถีชีวิตแบบเดียวกัน เมื่อเขายังสูบใบยาสูบยี่ห้อเดียวกัน และยังคงดูวารสารแบบเดียวกัน ; ในช่วงเวลาสั้น ๆ เมื่อเขายังมีหน้าที่ทางการเมือง ทางสังคม ทางศีลธรรม และเศรษฐกิจเหมือนกันกับคนผิวขาว มันเป็นเรื่องที่ไร้สาระโดยแท้ที่จะพูดเกี่ยวกับ "ความแตกต่างของเชื้อชาติ" ระหว่างอเมริกันผิวดำและอเมริกันผิวขาว หนังสือพิมพ์ Negro Newspaper (ถูกตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษอเมริกัน) และคุณจะพบกับข่าวอาชญากรรม เรื่องอื้อฉาว คอลัมทางสังคม และการยกระดับหนังสือพิมพ์ของคนผิวขาว - ซึ่งชาว Negro นิยมอ่านมากกว่าหนังสือพิมพ์ของชาว Negro เองเสียอีก มันเป็นความอยากของกลุ่มคน Colorphobia ที่ก่อตัวขึ้นในบ้านเมืองของคนผิวดำและคนผิวขาวที่มีวัฒนธรรมเหมือนกันและเงินที่ใช้หาซื้อเครื่องเรือน บทประพันธ์ และการพูดคุยที่คล้ายกัน และทำอย่างไรให้อเมริกันผิวดำทำศิลปะและประพันธ์ไม่ให้คล้ายกับอเมริกันผิวขาวได้ล่ะ ?

พิจารณาถึง Coleridge - Taylor, Edward Wilmot Blyden และ Claude McKay (ชาวอังกฤษ) ; Pushkin (ชาวรัสเซีย) ; Bridgewater (the Pole) ; Antar (ชาวอาหรับ) ; Latino (ชาวสเปน) ; Dumas (ชาวฝรั่งเศส) และ Paul laurence Dunbar, Charles W. Chestnut และ James Weldon Johnson (ชาวอเมริกัน) ชาวนิโกรยังคงทำงานเพื่อจะแสดงให้เป็นถึงความรู้สึกที่มีต่อเชื้อชาติมากกว่าการแข่งขัน พวกเขาแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทางจิตและวัฒนธรรมของสภาพแวดล้อม - สีผิวของพวกเขาก็เป็นส่วนเกี่ยวเนื่องด้วย ทำไมศิลปินชาว Negro นี้จึงแตกต่างจากศิลปินนานาชาติ ในเมื่อมีศิลปิน Negro ในเมืองอื่น ๆ ที่เขาไม่ทำกัน ถ้าพวกเราสามารถรู้ล่วงหน้าถึงประเภทของคนผิวขาวที่เข้ามายึดครองโดยการเรียนรู้การศึกษาและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของเด็กที่อาจถูกโจมตี มันเป็นเหตุผลที่ยากที่ผู้ใหญ่ของวันนี้จะเป็นอย่างที่พวกเราเป็นเพราะการศึกษาและสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาเป็นอยู่ และการศึกษาและสิ่งแวดล้อมที่เป็นของคนผิวขาวและคนผิวดำก็เหมือนกัน พิจารณาถึงความแพร่หลายของศิลปะ Negro ที่ไร้สาระและบ่นพึมพำว่า "How-come?"

คำพูดที่ไร้สาระ อาจจะเป็นจุดยืนสุดท้ายหรือความเชื่อเก่า ๆ ของความหวาดกลัวต่อคนผิวดำมานานหลายปี รูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น เมื่อไม่นาน โดย Sainted Harding มีอยู่ว่า "หลักการ ความไม่สิ้นสุด ความแตกต่างที่เลือกไม่ได้" ระหว่างอเมริกันผิวขาวและผิวดำ มี Negro ผู้ซึ่งจะปรับตัวกับความเชื่อและยื่นมือขอโอกาส มันมีการออกข่าวไปทั่วโลกอย่างครึกโครม "นักวิทยาศาสตร์" อย่าง Madison Grant และ Lothrop Stoddard และผู้รักชาติผู้ซึ่งจงรักภักดีกับ The Ku Klux Klan และเป็นความเชื่อ แม้แต่วันนี้ โดยคนผิวขาวมากกว่าครึ่ง หลักฐานที่ไม่จริงนั้น กลุ่มคนผิวขาว ทำให้นิโกรมีความด้อยกว่าเป็นการสร้างสิ่งที่ถือเป็นหลักว่าเขาต้องการความเป็นตัวเองและเมื่อเขาพยายามทำให้มีวิถีชีวิตที่เฉพาะตัว โดยผ่านสื่อกลางทางศิลปะ มันต้องเป็นศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่สำคัญ ขณะที่ใช้เหตุผลถกเถียงกันอาจจะสรุปได้ถึงชาวอเมริกันที่มีอยู่จำนวนมากว่ามันต้องถูกปฏิเสธด้วยเสียงหัวเราะดัง ๆ จากคนฉลาด

เกวริน พันธ์ทวี

เกิด 18 กันยายน 2520

การศึกษา

2541 -ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ทัศนศิลป์)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจุบัน -กำลังศึกษา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
(ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถานที่ติดต่อ

97 ม. 7 ต.ดงลาน อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด 45000

การแสดงงานครั้งสำคัญ

2539 -ร่วมแสดงงานศิลปกรรมเนื่องในงานวิถีไท ณ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

2540 -ร่วมแสดงงานศิลปกรรมภาพพิมพ์กลุ่ม 11 ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2541 -ร่วมแสดงงานศิลปนิพนธ์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2544 -ร่วมแสดงงานศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ 48 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราช
สุดาฯสยามบรมราชกุมารี ณ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เกียรติประวัติ

2539 -ชนะเลิศการประกวดศิลปกรรมเนื่องในงานวิถีไท ณ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

แนวคิดในการทำงาน

มีแนวคิดว่ามนุษย์ต้องปรับตัวให้ทันยุคทันสมัย ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งควรนำมาปรับให้เกิดดุลยภาพระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาศิลปะก็เช่นเดียวกันคนไทยสามารถเรียนรู้ทฤษฎีศิลปะแบบตะวันตกแต่ในเวลาเดียวกันก็ต้องไม่ลืมความเป็นไทยของตนเองแล้วนำข้อดีของทั้งสองสิ่งมาปรับให้เกิดดุลยภาพขณะเดียวกันศิลปินเองก็ต้องพยายามสื่อสารกับผู้ชมด้วย

เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม

เกิด	16 ธันวาคม 2517
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	116/1 หมู่ 4 บ้านโพธิ์ ต.ปากพะยูน อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง 93120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541	-การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
กำลังศึกษาต่อ	-ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ป.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการแสดงผลงานศิลปะ

พ.ศ. 2546 - นิทรรศการศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ "48 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ" สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพ

พ.ศ. 2547 - นิทรรศการศิลปกรรม ครบรอบครั้งที่ 25 ศิลปะบุรีรัมย์ ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

นายพงศกร จงรักษ์

ที่อยู่	14/1 ม. 4 ต.กะหรอ กิ่ง อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช 80160
โทรศัพท์	0 6283 8593
Email	sapan666@hotmail.com

การศึกษา

มัธยมศึกษา	ร.ร.เบญจมราชูทิศ
ปริญญาตรี	ทัศนศิลป์ (สาขาจิตรกรรม) มหาวิทยาลัยทักษิณ
ปัจจุบันกำลังศึกษา	ศป.ม. ทัศนศิลป์ :ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการแสดงผลงานศิลปะ

พ.ศ. 2542 -นิทรรศการสัปดาห์อาเซียนเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- นิทรรศการภาพวาด"แลนก ทะเลน้อย"เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จ.พัทลุง

พ.ศ. 2543 - งานศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินภาคใต้ หอศิลปกรรมทักษิณคดี สถาบันทักษิณ จ. สงขลา
- ศิลปกรรม Nokia Art Award - Asia Pacific 2000 Playground of your imagination" เมอร์คิวรีอาร์ต แกลอรี่ กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2544 - นิทรรศการศิลปกรรมนักศึกษาภาคใต้ ครั้งที่ 1หอศิลป์สยามหาดใหญ่
- นิทรรศการศิลปนิพนธ์ ทัศนศิลป์ รุ่นที่ 5 มหาวิทยาลัยทักษิณ หอศิลป์ ร่วมสมัยภาคใต้ สถาบันทักษิณคดี จ. สงขลา

พ.ศ. 2546 - นิทรรศการศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ "48 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ" สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพ

พ.ศ. 2547 - นิทรรศการศิลปกรรม ครบรอบครั้งที่ 25 ศิลปะบุรีรัมย์ ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภฤมาศ ชายทิพย์

เกิด 13 ธันวาคม 2522

การศึกษา

2528 - 2534	- โรงเรียนบ้านไสใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช
2535 - 2540	- โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา จ.นครศรีธรรมราช
2541 - 2544	- กศ.บ. (ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ปัจจุบัน	- กำลังศึกษา ศป.ม. ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการแสดงผลงานศิลปะ

พ.ศ. 2546	- นิทรรศการศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ "48 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ" สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพ
พ.ศ. 2547	- นิทรรศการศิลปกรรม ครบรอบครั้งที่ 25 ศิลปะบุรีรัมย์ ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เมตตา ศิริสุข

เกิด 14 มิถุนายน 2520
ที่อยู่ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติการศึกษา

2543 - ศป.บ. ทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปัจจุบัน - กำลังศึกษา ศป.ม.ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการแสดงงาน

2543 - นิทรรศการศิลปนิพนธ์
2546 - นิทรรศการศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ "48 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
2547 - นิทรรศการศิลปกรรม ครบรอบครั้งที่ 25 ศิลปะบุรีรัมย์
ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

ศรีศิลป์ เอมเจริญ

เกิด 12 ตุลาคม 2519

การศึกษา

2538 โรงเรียนไทยวิจิตรศิลปอาชีวะ

2542 ศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์ จิตรกรรม มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจุบัน กำลังศึกษา ศป.ม. ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

2543 สอนศิลปะเด็กที่โรงเรียนสมุดไท

2544 -ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็กพุทธรักษา

ผลการแสดงงาน

2523 - นิทรรศการศิลปะ "กลุ่มตระกูลเอมเจริญครั้งที่ 1"ที่ โอเรียนเต็ลพลาซ่า

2535 - นิทรรศการศิลปะ " ความสุขแห่งท้องทุ่ง " ที่ริเวอร์ซิตี้

2537 - นิทรรศการศิลปะ " งานไทยวิจิตรศิลปนิทรรศ" ที่ซีคอนสแควร์

2539 - นิทรรศการศิลปะ "สวนพุทธรรม" ศิลปสถานเอมเจริญ

2540 - นิทรรศการศิลปะ "จิตรกรรมสีน้ำ -สีน้ำมันครั้งที่ 2" ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาชิดลม

2541 - นิทรรศการศิลปะ "เซรามิกส์ - จิตรกรรม 3" หอศิลป์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

- นิทรรศการศิลปะ" มนต์รักไทรโยค" ที่ แกลเลอรี่ของ แองกี้ ลี โรงแรมมณเฑียร

- นิทรรศการศิลปะ ที่ Space Art

- นิทรรศการศิลปะ "2 Phuket Andaman Painting Exhibition ที่โรงแรมรอแยล ภูเก็ตซิตี้

- นิทรรศการศิลปะ "Thesis 4 " ที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2543 - นิทรรศการศิลปะ "ความสุขแห่งสีสัน" ที่ ห้างสรรพสินค้าเกษรพลาซ่า , สถานกงสุลไทย ในสหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย

2546 - นิทรรศการศิลปกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

-นิทรรศการศิลปะ ที่สถาบันราชภัฏสุราษธานี

ศุภริน ทิพย์ธนสาร

ที่อยู่	17/106 หมู่บ้านธรณีทอง หมู่ 2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัษฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000
โทรศัพท์	บ้าน 0 7624 0233 มือถือ 0 1584 5704
E-mail address	t_torpido@hotmail.com , t_torpedo@ego.co.th

การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนสตรีภูเก็ต จ.ภูเก็ต
ปริญญาตรี	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา

ประวัติการแสดงผลงาน

- ร่วมแสดงงานภาพวาดในงานสัปดาห์อาเซียนเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปี พ.ศ.2542
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 2 ณ ศูนย์การค้าไดอาน่าศรีภูวนาถ หาดใหญ่ ปี พ.ศ.2542
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 3 ณ ศูนย์การค้าไดอาน่าศรีภูวนาถ หาดใหญ่ ปี พ.ศ.2543
- ร่วมแสดงผลงานภาพวาดและภาพถ่ายในนิทรรศการ "เสน่ห์สงขลา" ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปี พ.ศ.2543
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม มหาวิทยาลัยทักษิณ ณ ห้างแมคโครหาดใหญ่ ปี พ.ศ.2543
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม "กึ่งทศวรรษทัศนศิลป์ และศิลปนิพนธ์" มหาวิทยาลัยทักษิณ ปี พ.ศ.2544
- ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรม "นิสิต นักศึกษาภาคใต้ ครั้งที่ 1" ณ หอศิลป์สยาม หาดใหญ่ ปี พ.ศ.2544
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปนิพนธ์ ณ สถาบันทักษิณคดี สงขลา ปี พ.ศ.2545
- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปะเยาวชน บ้านมุทิตา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กทม. ปี พ.ศ.2547

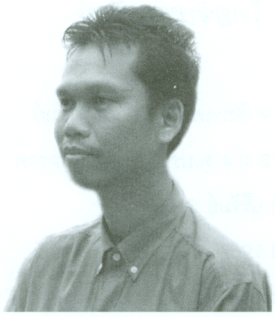

อลงกต เพชรศรีสุก

เกิด 2 พฤษภาคม ปีฉลู
ที่อยู่ : โปรแกรมวิชาศิลปะ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
โทรศัพท์ : 0 1976 1393
E-mail : alone_kot@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

2528 - โรงเรียนบ้านนกเหาะ "จตุรคามพัฒนา"
2531 - โรงเรียนสารคามพิทยาคม
2534 - คณะศิลปหัตถกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
2538 - คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี
2543 - คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(ป.บัณฑิตทางการสอนทัศนศิลป์และนฤมิตศิลป์)
ปัจจุบัน - กำลังศึกษา ศป.ม. (ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เกียรติประวัติและรางวัลเกียรติยศ

2532 - 2534 - เกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนสูงสุด คณะศิลปหัตถกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
2533 - รางวัลที่ 2 บาติก การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยเทคนิค จ. ยโสธร
- รางวัลชมเชย บาติก การแข่งขันทักษะวิชาชีพระดับชาติ งานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา ครั้งที่ 43 /สนามกีฬาแห่งชาติ
2534 - รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 งานดิน การแข่งขันทักษะวิชาชีพศิลปหัตถกรรม ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 44 / วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- รางวัลที่ 1 จิตรกรรมร่วมสมัย งานอาชีวนิทรรศ 34 คณะศิลปหัตถกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
2535 - รางวัลที่ 1 ออกแบบตราสัญลักษณ์ " โครงการอนุรักษ์ทะเลไทย " สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา
2536 - รางวัลดีเด่น ประติมากรรมบนโต๊ะอาหาร ร้าน SWEET BASIL ชลบุรี ในโครงการศิลปะเด็กและเยาวชน ART CAMP ' 93 ภาคตะวันออก
2537 - รางวัลชมเชย "ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต" สิงคโปร์ แอร์ไลนส์ และมศว ประสานมิตร
- รางวัลสนับสนุนศิลปินรุ่นเยาว์ "ธนาคารกสิกรไทย" ครั้งที่ 11
2538 - นิสิตดีเด่นมหาวิทยาลัยบูรพา

อโศก ไทยจันทรารักษ์

เกิด 19 สิงหาคม 2520 จ.บุรีรัมย์

ที่อยู่ 72 ม.4 ต.ปราสาท อ.บ้านกรวด
จ.บุรีรัมย์ 31180

โทร. 0 1967 6989

e-mail asoka_t@hotmail.com

การศึกษา

พ.ศ. 2539	(ศิลป์คณิต) มัธยมศึกษา โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
พ.ศ. 2543	คบ.(ศิลปศึกษา) สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
กำลังศึกษา	ศป.ม. (ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2543 - 2544	ช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนัง พระอุโบสถ
พ.ศ. 2544 - ปัจจุบัน	อาจารย์พนักงาน โปรแกรมวิชาศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
วิทยากร	คอมพิวเตอร์ศิลปะ,การออกแบบสิ่งพิมพ์,คอมพิวเตอร์ เพื่อการตกแต่งภาพและการสร้างภาพเคลื่อนไหว

การแสดงงาน

- พ.ศ. 2539-2547 นิทรรศการศิลปกรรมประจำปีของ ชมรมศิลปวัฒนธรรม ครั้งที่ 19 , 21 , 22 , 25
- พ.ศ. 2543 ศิลปกรรมสีน้ำคณาจารย์ราชภัฏอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พ.ศ. 2544 นิทรรศการผลงานศิลปกรรมร่วมสมัย กลุ่มศิลปินอีสานและกลุ่มศิลปินสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ครั้งที่ 8 ณ สีลมแกลเลอเรีย กทม.
- พ.ศ. 2545 ศิลปกรรมประกันคุณภาพ 8 คณาจารย์ศิลปะราชภัฏบุรีรัมย์
- พ.ศ. 2546 ศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติ 48 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ณ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พ.ศ. 2547 นิทรรศการผลงานศิลปกรรม กลุ่มศิลปินอีสาน และกลุ่มศิลปินแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ครั้งที่ 9 ณ โรงเรียนวิจิตรกรรม แขวงหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นายเอกภาพ ชิระมณี

เกิด 13 สิงหาคม 2521

ประวัติการศึกษา

- มัธยมศึกษา โรงเรียนอรุณประดิษฐ์
- สาขาออกแบบพานิชยศิลป์ ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- กำลังศึกษา ศป.ม.ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบัน	-Designer บริษัท Jaspal company Limited.
2003-2001	-Designer บริษัท Dapper
2000-2001	-Designer บริษัท XAct

โครงการนิทรรศการศิลปกรรม ก่อนศิลปนิพนธ์

หลักการและเหตุผล

นิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกันพัฒนาความรู้ด้านวิชาการศิลปะและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเฉพาะบุคคล สะท้อนมุมมองบริบทของสังคมผ่านผลงานศิลปะ ด้วยการจัดแสดงความรู้ที่ได้จากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในรูปแบบนิทรรศการ นำเสนอบทความวิชาการและผลงานศิลปะจากจำนวนนิสิตในรุ่น 11 คน โดยกระบวนการความคิด วิธีการศึกษาและลงมือปฏิบัติการวิจัยเชิงพัฒนาในเรื่องราวแตกต่างกัน เพื่อนำผลจากการศึกษาพัฒนาเป็นผลงานปริญญานิพนธ์

การดำเนินการแสดงนิทรรศการศิลปกรรมครั้งนี้ นอกจากจัดแสดงผลงานศิลปะจากกรณีศึกษาของแต่ละบุคคล ยังได้นำเอาผลงานทางวิชาการจากการศึกษาศิลปะในแง่มุมต่างๆ มารวบรวมในเอกสารประกอบนิทรรศการ เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษากับผู้ที่สนใจ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

วัตถุประสงค์

1.เพื่อให้นิสิตฯแสดงผลงานสร้างสรรค์ศิลปะและวิชาการศิลปะสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่

2. เผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการศิลปะ แก่ผู้ที่สนใจศิลปะ

3. แสดงบทบาทหน้าที่ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการผลิตศิลปินและนักวิชาการศิลปะรับใช้สังคม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ รุ่นที่ 7 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นิสิตฯ เรียนรู้วิธีการแสดงความรู้ และผลงานออกสู่สังคม

2. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาความรู้ด้านศิลปะ

3. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีบทบาทและมีความสัมพันธ์กับสังคม

ระยะเวลาและสถานที่จัดโครงการ

- ระหว่างวันที่ 12-26 พฤศจิกายน 2547
- หอศิลป์ศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งบประมาณดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายดำเนินการตามโครงการ

1. เอกสารประกอบนิทรรศการ	35,000	บาท
2. ประชาสัมพันธ์	5,000	บาท
3. พิธีเปิด	3,000	บาท
4. ตกแต่งสถานที่	7,000	บาท
รวม	50,000	บาท

การประเมินผล

1. สมุดแสดงความคิดเห็น
2. จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการ

คณะกรรมการโครงการนิทรรศการศิลปกรรม ก่อนศิลปนิพนธ์

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย
3. รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ
4. รองศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ
5. คุณศิริศศิธร กัญโส

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. นายอโศก ไทยจันทรารักษ์	ประธานดำเนินงาน
2. นายอลงกต เพชรศรีสุก	กรรมการฝ่ายผลงานวิชาการ
3. นายสุพจน์ สุทธิยุทธ์	กรรมการฝ่ายประสานงาน
4. นางสาวศรีศิลป์ เอมเจริญ	กรรมการฝ่ายพิธีการ
5. นางสาวภฤมาศ ชายทิพย์	กรรมการฝ่ายการเงิน
6. นางเจียมจันทร์ จันทร์คงหอม	กรรมการฝ่ายดำเนินการกิจกรรม
7. นางสาวเมตตา ศิริสุข	กรรมการฝ่ายจัดการผลงานศิลปะ
8. นายพงศกร จงรักษ์	กรรมการฝ่ายสถานที่
9. นางสาวศุภรินี ทิพย์ธนสาร	กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
10. นายเอกภาพ ชิระมณี	กรรมการฝ่ายออกแบบสิ่งพิมพ์
11. นางสาวเกวริน พันธ์ทวี	กรรมการและเลขานุการ

ขอขอบคุณ

บริษัท พรีม่า จำกัด

เลขที่ 243 เจริญนคร ซอย 20 ถ.เจริญนคร คลองสาน บางลำพูล่าง กทม. 10600
โทรศัพท์ 0 2439 7153 , 0 2860 1115 , 0 1655 6666
โทรสาร 0 2438 7331

เอกสาร มศว

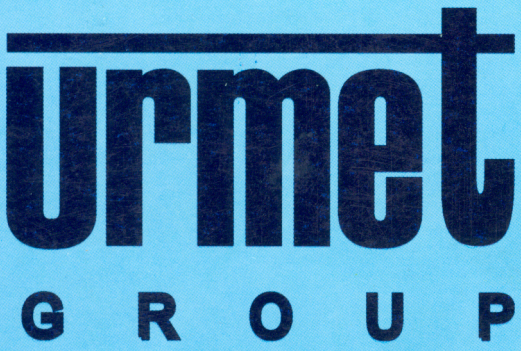

Urmet (THAILAND) Co.,Ltd.
159,161 Sirindhom 7 Sirindhom Road , BangBumru BangPat Bangkok thailand 10700 Tel. 0 2434 6763-5 Fax. : 0 2434 6766